

استعداد تحصیلی و زبان انگلیسی

۱۳۹۵

سؤالات تخصصی آزمون دکتری سال‌های ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹ و ۱۴۰۰ در انتهای کتاب آورده شده است.

سوالات آزمون گروه علوم انسانی دکتری ۹۵

استعداد تحصیلی

بخش اول: درک مطلب

■ در این بخش، دو متن به طور مجزا آمده است. هریک از متن‌ها را به دقت بخوانید و پاسخ سؤال‌هایی را که در زیر آن آمده است، با توجه به آنچه می‌توان از متن استنتاج یا استنباط کرد، پیدا کنید و در پاسخنامه علامت بزنید.

متن (۱)

یکی از فعالیت‌های عمده‌ی انسان در روی کره زمین فعالیت‌های صنعتی است. هر چند که فعالیت‌های صنعتی در مقایسه با دیگر فعالیت‌ها سطح کوچکی را اشغال می‌کنند، اما احتیاج میلیاردها انسان را از لحاظ خوراک، پوشاک، مسکن و دیگر لوازم ضروری زندگی برطرف می‌سازند. فعالیت‌های صنعتی بیشتر منطبق بر نقاطی است که در آن‌جا جمعیت بیشتر، سطح زندگی بالاتر، حجم معاملات زیادتر، شبکه راه‌های ارتباطی گسترده‌تر و بازارهای داخلی نیرومندتر و قدرت نظامی و سیاسی بیشتر باشد.

مکان‌یابی از جمله تصمیم‌های بنیادین و استراتژیک است که تأثیر به‌سزایی بر جنبه‌های مختلف عملکردی سازمان دارد. از آنجایی که صنعت در مکان انتخاب شده برای مدت طولانی استقرار خواهد یافت و نیز تغییر مکان مستلزم صرف هزینه و زمان بسیار زیاد است. از این‌رو تصمیم‌گیری در مورد مکان یک صنعت، دارای اثرات بلندمدت بوده و اثرات نامطلوب آن، اغلب غیرقابل جبران است؛ به عبارت دیگر، در صورتی که مکان مناسبی برای یک فعالیت اقتصادی انتخاب نشود، ممکن است که تمام تلاش‌های دیگر سازمان برای بهبود عملکرد، کاهش هزینه‌ها و اجرای برنامه‌ها تحت‌الشعاع قرار گیرد. [۱]

مطالعات نشان می‌دهد که بسیاری از صنایع با گذر زمان و بروز تغییرات در پارامترهای محیطی، بازار، محصول، مواد خام و غیره، برای دستیابی به شرایط بهتر، مبادرت به تغییر مکان می‌کنند. در برخی از موارد، باقی ماندن در مکان فعلی، ممکن است که صرفه اقتصادی نداشته و با مشکلات فراوانی روبه‌رو باشد. برای مثال، وضع قوانین و مقررات جدید، ملاحظات زیست‌محیطی، تغییر مواد اولیه، تغییر سیستم‌های حمل‌ونقل بازار، تغییرات پیرامونی و ملاحظات شهرنشینی می‌توانند سازمان‌ها را وادار به تغییر محل کنند. [۲]

مطابق آنچه که گفته شد، انجام مطالعات دقیق مکان‌یابی قبل از استقرار و راه‌اندازی صنایع، اهمیت فراوانی دارد و می‌تواند نقش پیشگیرانه در هزینه‌های مازاد و مشکلات مربوط داشته باشد. شواهد متعدد در داخل و خارج از کشور نشان می‌دهد که مکان‌یابی نامناسب و بدون انجام مطالعات دقیق برخی از طرح‌ها و صنایع، ادامه‌ی فعالیت آن‌ها را با هزینه‌های فراوان روبه‌رو ساخته و در مواردی هم غیرممکن کرده است. [۳]

شروع مطالعات مکان‌یابی به آغاز قرن بیستم برمی‌گردد. در گذشته، استقرار صنایع براساس بهینه‌سازی هزینه‌ها و درآمدها صورت می‌پذیرفت، اما با پیچیده‌تر شدن روابط صنعتی و اهمیت یافتن مقولاتی مانند محیط‌زیست و ایجاد توازن در توسعه‌ی اقتصادی، بر پیچیدگی تصمیم‌های مکان‌یابی افزوده شده است. [۴]

که ۱- موضوع اصلی متن، کدام است؟

- ۱) شناسایی و رتبه‌بندی معیارهای مؤثر در مکان‌یابی
 ۲) یکی از اقدام‌های کلیدی در فرایند احداث مراکز صنعتی
 ۳) شاخص‌های مکان‌یابی برای احداث واحدهای صنعتی خاص
 ۴) جنبه‌های مختلف فعالیت‌های صنعتی بشر

که ۲- جمله زیر، در کدام یک از قسمت‌های متن که با شماره [۱]، [۲]، [۳] و [۴] مشخص شده‌اند، قرار می‌گیرد؟

«در این راستا در برنامه پنج‌ساله چهارم، بر ملاحظات زیست‌محیطی و آمایش سرزمینی تأکید شده است و دو فصل جداگانه از این برنامه، به این مقولات اختصاص یافته است.»

- ۱) [۳] ۲) [۲] ۳) [۱] ۴) [۴]

که ۳- نویسنده در حمایت از اهمیت مکان‌یابی در سازمان‌ها، به تمام موارد زیر توجه نشان داده است، به جز

- ۱) اثرات کوتاه‌مدت و بلندمدت آن بر عملکرد سازمان
 ۲) نتایج زیانبار ناشی از عدم توجه کافی به آن
 ۳) تأثیرگذاری آن بر مدیریت هزینه
 ۴) نقش عوامل محیطی و اقتصادی در ضرورت مکان‌یابی

۴- کدام مورد درباره فعالیت‌های صنعتی را می‌توان از متن نتیجه گرفت؟

- ۱) با فرض یکسان بودن آن به لحاظ حدت و شدت، چنانچه نقطاتی که در آن‌ها این فعالیت‌ها اجرا می‌شوند، به لحاظ ویژگی یکسان نباشند، نتایج مربوط نیز یکسان نخواهد بود.
- ۲) با برطرف ساختن احتیاجات اولیه بشر و بالا بردن سطح زندگی، در افزایش جمعیت سهیم است.
- ۳) علی‌رغم ارتباط آن با سایر فعالیت‌های بشر، از گستردگی لازم در سطح کره زمین برخوردار نیست.
- ۴) در افزایش قدرت نظامی و سیاسی کشورها، نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا می‌کنند.

متن (۲)

تعامل نظریه و واقعیت در حوزه فلسفه‌ی علم و به تبع آن در فرایند نظریه‌پردازی اقتصاد سیاسی و روابط بین‌الملل، همواره موضوعی مجادله‌برانگیز بوده است. تحول مفاهیم و گزاره‌ها در حوزه سیاست و روابط بین‌الملل در چهارچوبی پیچیده و چندبعدی، برآیند تحولات نظری و عملی مختلفی است. یکی از متغیرهای تأثیرگذار در تطور و تکامل مفاهیم و گزاره‌ها در حوزه اقتصاد سیاسی و روابط بین‌الملل، دگردیسی‌های تکنولوژیک بوده است. تأثیرات تکنولوژی را بر ساخت جوامع در سطح خرد و ساختار اقتصاد سیاسی و سیاست جهانی در سطح کلان نمی‌توان نادیده گرفت. جدی‌ترین مراحل رشد و تحول تکنولوژی را با عنوان «نوآوری‌های دوران‌ساز» مفهوم‌سازی می‌کنند. معنای انقلاب در صنعت و ظهور و بروز شاخه‌های جدید تکنولوژی برای بهره‌برداری از طبیعت و بهبود ارتباطات و حمل و نقل و غیره نیست، بلکه تحولات تکنولوژی بر تمامی ابعاد زندگی جوامع بشری تأثیرات تاریخی به‌جای می‌گذارد. برای فهم مکانیسم تأثیرگذاری تکنولوژی بر روندها و رویدادهای بین‌المللی و فرایند نظریه‌پردازی در روابط بین‌الملل، نخست باید به این پرسش فلسفی پاسخ داد که تکنولوژی چیست و چه سرشتی دارد؟

در خصوص مفهوم تکنولوژی، ماهیت آن و نیز تأثیر تکنولوژی بر پویای مستمر جوامع و سرشت نظام اقتصاد سیاسی و روابط بین‌الملل، تعارض آرا و عقاید فراوان است که این آرا دست‌کم در قالب دو پارادایم قابل دسته‌بندی هستند. در نقطه‌ی آغازین، ایده‌آلیست‌ها قرار دارند که معتقدند ساختارهای معنوی، هنجارها و گفت‌وگو و فرهنگ تعیین‌کننده‌ی واقعیات سیاست و روابط بین‌الملل هستند. در این چهارچوب، نظریه بر واقعیت تقدم دارد و این نظریه‌ها هستند که به واقعیات معنا و مفهوم می‌بخشند. از این منظر، تکنولوژی به‌معنای فکر و نیروی غیرمادی یا برتر تلقی می‌گردد که ضمن تعیین‌بخشیدن به هستی‌شناسی روابط بین‌الملل، ساختارها و کردارهای کنشگران را قوام می‌بخشد. در این چهارچوب، تکنولوژی متغیری بیرون از واقعیت و فرهنگ در سیاست بین‌الملل نمی‌باشد. رویکرد دیگر به تکنولوژی، رویکرد اثبات‌گرا می‌باشد که با قائل شدن خصلت جوهری و ذاتی برای واقعیات روابط بین‌الملل، از جمله سرشت کنشگران و ماهیت قدرت، تکنولوژی را ابزاری می‌داند که دولت‌ها از آن برای دستیابی به اهداف و منافع خود استفاده می‌کنند. در این راستا، نظریه‌پردازی روابط علوم اجتماعی اثبات‌گرا و به تبع جریان اصلی بین‌الملل بین عین و ذهن و واقعیت و تصور تفکیک قائل می‌شود. شاخصه‌ی علم در این چهارچوب، جست‌وجوی حقیقت عینی است. از نظر اثبات‌گرایان، به‌کارگیری روش درست و مؤثر برای گردآوری واقعیات، محقق را از پیشگو یا تبلیغات‌چی متمایز می‌سازد.

۵- نویسنده متن، به کدام دلیل به بحث درباره تکنولوژی پرداخته است؟

- ۱) تلاش برای یافتن پاسخ به یک پرسش فلسفی درباره ماهیت آن
- ۲) تأکید بر نقش ویژه آن در فرایند نظریه‌پردازی اقتصاد سیاسی و روابط بین‌الملل
- ۳) معرفی آن به‌عنوان برآیند تحولات نظری و عملی در حوزه‌های گوناگون دانش بشری
- ۴) اهمیت آن به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین تحولات عملی تاریخ بشر

۶- کدام مورد، هدف نویسنده را در جمله‌ای که زیر آن خط کشیده شده است، به خوبی بیان می‌کند؟

- ۱) رابطه دوسویه‌ای که بین تکنولوژی و جامعه بشری وجود دارد را توصیف می‌کند.
- ۲) نسبت به باورهای نادرست موجود در خصوص انقلاب در صنعت، ابراز نگرانی می‌کند.
- ۳) با تصور نادرستی که از مفهوم تکنولوژی و میزان تأثیرگذاری آن ممکن است موجود باشد، مقابله می‌کند.
- ۴) خواننده را از اثرات تکنولوژی در سطح خرد و کلان آگاه می‌سازد.

۷- کدام مورد درباره رویکرد ایده‌آلیستی به تکنولوژی، صحیح است؟

- I) بر برتری تکنولوژی تأکید دارد. II) رویکردی پژوهش‌محور است. III) بین فرهنگ و تکنولوژی در تکوین واقعیت، رابطه برقرار می‌کند.

۴) I, II, III

۳) فقط I

۲) فقط III

۱) I و III

۸- کدام مورد، رابطه بین دو رویکرد اصلی به تکنولوژی را که در متن مورد بحث قرار گرفته‌اند، به خوبی نشان می‌دهد؟

- ۱) رویکرد دوم پدیده‌های معینی را توضیح می‌دهد که در رویکرد اول لحاظ نشده‌اند.
- ۲) اگرچه هر دو رویکرد به نتیجه‌ای یکسان می‌رسند، اما براساس فرضیه‌های متفاوت استوارند.
- ۳) می‌توانند جایگزین یکدیگر باشند، زیرا رویکرد دوم با استفاده از توضیحات ملموس‌تر، رویکرد اول را بازگویی می‌کند.
- ۴) درباره یک پدیده واحد، توضیحات متفاوتی ارائه می‌دهند.

پاسخنامه آزمون گروه علوم انسانی دکتری ۹۵

استعداد تحصیلی

بخش اول: درک مطلب

پاسخ سؤالات متن (۱)

۱- گزینه «۲» با توجه به متن، خصوصاً پاراگراف دوم، مشخص است که متن به مکان‌یابی مربوط به مراکز صنعتی، به عنوان یکی از تصمیم‌های بنیادین و استراتژیک یا به عبارت دیگر کلیدی در فرآیند احداث مراکز صنعتی می‌پردازد.

۲- گزینه «۴» با توجه به اینکه جمله‌ی داده شده مربوط به در نظر گرفتن ملاحظات زیست‌محیطی و آمایش سرزمینی است، از میان قسمت‌های مشخص‌شده، شماره ۴ بهترین قسمت است؛ زیرا جملات قبلی آن به اهمیت یافتن مقولاتی مانند محیط‌زیست و ایجاد توازن در توسعه‌ی اقتصادی (که به آمایش سرزمینی مرتبط است) اشاره کرده است.

از میان سایر قسمت‌ها تنها شماره‌ی ۲ است که جملات قبلی آن به محیط‌زیست اشاره کرده که در آن در کنار چند مثال دیگر، به ملاحظات زیست‌محیطی به عنوان یکی از عواملی اشاره شده است که می‌تواند منجر به تغییر محل سازمان‌ها شود، بدون اینکه تأکید بر متفاوت بودن یا اهمیت ملاحظات زیست‌محیطی کند.

۳- گزینه «۱» در متن اشاره‌ای به اثرات کوتاه‌مدت مکان‌یابی بر عملکرد سازمان نشده است؛ بنابراین پاسخ صحیح گزینه (۱) است. به گزینه (۲) در انتهای پاراگراف‌های ۲ و ۴، به گزینه (۳) در اواسط پاراگراف‌های ۲ و ۴ و به گزینه (۴) در پاراگراف ۳ اشاره شده است.

۴- گزینه «۱» با توجه به مطالب مطرح شده در ابتدای پاراگراف‌های ۲ و ۴، از آنجا که مکان‌یابی یکی از تصمیم‌های بنیادین و کلیدی در فعالیت‌های صنعتی است و اثرات بلندمدتی بر عملکرد دارد، انتظار می‌رود اگر دو فعالیت صنعتی با در نظر گرفتن سایر شرایط مشابه، مکان‌های متفاوتی داشته باشند عملکرد متفاوتی نیز داشته باشند؛ بنابراین گزینه (۱) صحیح است. سایر گزینه‌ها قابل برداشت از متن نیستند.

پاسخ سؤالات متن (۲)

۵- گزینه «۲» متن ابتدا به مجادله برانگیز بودن تعامل نظریه و واقعیت خصوصاً در فرآیند نظریه‌پردازی اقتصاد سیاسی و روابط بین‌الملل می‌پردازد. در ادامه شروع بحث تکنولوژی در خط ۷ است. مطابق خطوط ۷ تا ۱۱ متن، یکی از متغیرهای تأثیرگذار در تکامل مفاهیم حوزه‌ی اقتصاد سیاسی و روابط بین‌الملل دگردیسی‌های تکنولوژیک بوده است. سپس متن به تأثیرات تکنولوژی و رشد و تحول آن می‌پردازد؛ بنابراین دلیل اینکه نویسنده به تکنولوژی پرداخته است، نقش ویژه‌ی آن در فرآیند نظریه‌پردازی اقتصاد سیاسی و روابط بین‌الملل است. سایر گزینه‌ها ارتباطی به متن ندارند و نمی‌توانند دلیل نویسنده برای پرداختن به بحث درباره تکنولوژی باشند.

۶- گزینه «۳» با توجه به قسمت‌های مشخص شده، خصوصاً تأکید بر اینکه تحولات تکنولوژی بر تمامی ابعاد زندگی تأثیرات تاریخی به جای می‌گذارد، نویسنده قصد دارد نشان دهد که تکنولوژی صرفاً مربوط به بهره‌برداری از طبیعت و بهبود ارتباطات و حمل و نقل و غیره نیست که ممکن است تلقی بسیاری از مفهوم و ابعاد تکنولوژی باشد، بلکه بسیار فراتر از آن است؛ بنابراین گزینه (۳) صحیح است. نویسنده در این قسمت از متن، توضیحی در مورد رابطه‌ی دوسویه بین تکنولوژی و جامعه نداده است، به باوری در مورد انقلاب صنعتی اشاره نکرده است و اثرات تکنولوژی را در سطح خرد و کلان تشریح نکرده است؛ بنابراین سایر گزینه‌ها صحیح نیستند.

۷- گزینه «۱» در خط ۴۰ اشاره شده است که مطابق رویکرد اول، تکنولوژی، فکر یا نیروی برتر تلقی می‌گردد؛ بنابراین مورد I صحیح است. مطابق خطوط ۴۳ تا ۴۵ تکنولوژی متغیری بیرون از واقعیت و فرهنگ نیست و مطابق خطوط ۳۵ تا ۳۸ فرهنگ تکوین‌کننده‌ی واقعیت است. بنابراین مورد III نیز صحیح است. اگرچه در خطوط ۳۶ و ۳۷ اشاره شده که نظریه بر واقعیت تقدم دارد، از این نتیجه نمی‌شود که این رویکرد پژوهش‌محور است. بنابراین گزینه (۱) پاسخ صحیح است.

۸- گزینه «۴» مطابق رویکرد اول، تکنولوژی فکر و نیروی برتر است که به هستی‌شناسی روابط بین‌الملل و واقعیت آن تعیین می‌بخشد، در حالی که در رویکرد دوم، تکنولوژی ابزاری است که دولت‌ها از آن استفاده می‌کنند و واقعیات روابط بین‌الملل خصلت جوهری و ذاتی دارد؛ بنابراین این دو رویکرد در مورد تکنولوژی و همچنین هستی‌شناسی روابط بین‌الملل توضیحات متفاوتی ارائه می‌کنند و در نتیجه گزینه (۴) پاسخ صحیح است. سایر گزینه‌ها از متن برداشت نمی‌شوند.

استعداد تحصیلی

و

زبان انگلیسی

۱۳۹۶

بخش دوم: استدلال منطقی

■ برای پاسخگویی به سؤال‌های این بخش، لازم است موقعیتی را که در هر سؤال مطرح شده، مورد تجزیه و تحلیل قرار دهید و سپس گزینه‌ای را که فکر می‌کنید پاسخ مناسب‌تری برای آن سؤال است، انتخاب کنید. هر سؤال را با دقت بخوانید و با توجه به واقعیت‌های مطرح شده در هر سؤال و نتایج که بیان شده و بیان نشده ولی قابل استنتاج است، پاسخی را که صحیح‌تر به نظر می‌رسد، انتخاب و در پاسخنامه علامت بزنید.

کله ۹- بسیاری از خودروسازان، ممکن است به تولید خودروهایی که میزان آلاینده‌گی بسیار پایینی دارند، روی بیاورند. با توجه به کاهش بسیار زیاد نفت خام در دنیا و احتمال اقتصادی نبودن تولید نفت در برخی از نقاط دنیا، قیمت تمام شده این کالای اقتصادی و سیاسی، از این جنبه اهمیت دارد که برای نقش آفرینی در بازار و داشتن حاشیه سود مناسب، لازم است قیمت تمام‌شده تولید کاهش یابد. با این توضیحات، اگر کشوری هزینه‌های تولید کمتری داشته باشد، قادر است در بازار حضور داشته باشد و درآمد بیشتر و در نهایت، حاشیه سود بیشتری را به خود اختصاص دهد. کدام مورد را می‌توان از متن فوق، استنباط کرد؟

(۱) هزینه تولید نفت در کشورهای مختلف، یکسان نیست.

(۲) کاهش قیمت نفت با خارج شدن برخی از کشورها از دایره تولید، همچنان ادامه خواهد یافت.

(۳) برخی کشورهای صادرکننده نفت، از حاشیه سود فعلی خود، به شدت ناراضی هستند.

(۴) هم‌اکنون برخی کشورها نقش آفرینی بیشتری نسبت به برخی کشورهای دیگر، در بازار تولید و عرضه نفت خام دارند.

کله ۱۰- خاقانی بر «حکمت» تأکید می‌کند. یکی دو جا «فیلسوف» می‌گوید اما بیشتر حکمت را به کار می‌برد. یکی از پیشنهادهایی که هانری گربن می‌کرد، این بود که به فلسفه‌هایی که جنبه عرفانی - شهودی یا ایمانی دارند، بگویید: حکمت. پیش‌تر گفتم که فلسفه و حکمت، مترادف هم به کار رفته‌اند؛ اما این پیشنهاد گربن هم ابداع او نیست؛ چون می‌داند که این در متون هست و این‌طور به کار برده‌اند. آن حرف معروف ارسطو که می‌گوید: «اگر فیلسوفی باید کرد، فیلسوفی باید کرد و اگر فیلسوفی نباید کرد، باز هم فیلسوفی باید کرد»، معنایش این است که کدام مورد به منطقی‌ترین وجه، جای خالی در متن فوق را کامل می‌کند؟

(۱) فلسفه مادر عرفان، شهود و حتی حکمت است.

(۲) حرف هانری گربن از بیخ و بن غلط است.

(۳) جایگاه خاقانی به واقع درک نشده است.

(۴) نمی‌توانیم از فلسفه فرار کنیم.

کله ۱۱- با آنکه شهرداری شهر «الف» با ایجاد مراکز جهت اسکان شبانه کارتن‌خواب‌های این شهر در شب‌های زمستانی، محل‌های خوب و کافی فراهم دیده بود و این مراکز نیز هر شب تمامی پُر می‌شدند، ولی میزان مرگ‌ومیر این افراد در فصل زمستان در سال ۲۰۱۵، تغییر چشمگیری نداشته و تنها از ۲۰ درصد به ۱۵ درصد کاهش یافته است. حال شهرداری برای مقابله با این پدیده در نظر دارد که اسکان کارتن‌خواب‌ها در زمستان‌ها را بیست‌وچهار ساعته کند. کدام مورد، فرضی است که طرح جدید شهرداری بر آن بنا شده است؟

(۱) برخی مراکز خیریه، شب‌ها به کارتن‌خواب‌ها اسکان می‌دهند، ولی به دلیل فعالیت و حضور کارکنان خود نمی‌توانند چنین خدماتی را در طول روز نیز ارائه دهند.

(۲) ایجاد محل جدید برای اسکان شبانه کارتن‌خواب‌ها، مستلزم هزینه‌ای گزاف است و لذا بهترین کار، استفاده از این محل‌ها در شیفت روز نیز می‌باشد.

(۳) تعداد زیادی از کارتن‌خواب‌ها، جان خود را در زمستان‌ها، در طول روز و سرمای روزانه از دست می‌دهند.

(۴) تعداد کارتن‌خواب‌ها افزایش یافته و به تبع آن، درصد مرگ‌ومیر آنها نیز بالا می‌رود.

کله ۱۲- مغز ما به وضوح به گونه‌ای فرگشت یافته تا در گرانش زمین کار کند. آزمایش‌های انجام شده در ایستگاه فضایی بین‌المللی نشان می‌دهد مغز ما مدلی داخلی از نحوه عملکرد گرانش دارد. مدلی که به عنوان مثال از آن برای پیش‌بینی دقیق محل فرود توپ هنگام گرفتن آن به کار می‌بریم. در محیط بی‌وزنی، توپ به جای شتاب منفی ثابت، با سرعت ثابت حرکت می‌کند و در نتیجه، واکنش‌های ما اندکی کند است. گرانش همچنین بر روی جریان خون درون مغز اثر می‌گذارد. گرانش زیاد نیز فعالیت‌های الکتریکی مغز را مختل می‌کند و باعث بروز الگوهای شبیه حمله صرع می‌شود.

کدام مورد، به درستی رابطه دو جمله‌ای که در متن، زیر آنها خط کشیده شده است را نشان می‌دهد؟

(۱) جمله اول، یافته‌ای است که موضع اصلی نویسنده را ظاهراً تضعیف می‌کند. جمله دوم، یافته‌ای دیگر است که هرگونه شک در مورد درستی موضع نویسنده را برطرف می‌سازد.

(۲) جمله اول، ادعای اصلی نویسنده را تعدیل می‌کند. جمله دوم، یافته‌ای است که به درستی این تعدیل در ادعای کلی، صحه می‌گذارد.

(۳) جمله اول، ادعای اصلی نویسنده است. جمله دوم، موردی را مطرح می‌کند که استثناً در این ادعای اصلی محسوب می‌گردد.

(۴) جمله اول، بخشی از ادعای کلی متن است. جمله دوم نیز یافته‌ای است که در جهت همان ادعای کلی می‌باشد.

کجه ۱۳- چهره مثبت قرن پنجم و ششم، گسترش علوم است. علمی که پدید آمده بود، در این دوره توضیح داده شد. گاهی هم حرف تازه‌ای می‌گفتند و در شرح و بسط آن، تلاش می‌کردند. اصلاً در دوره‌هایی که دوره افول است، کاری که صورت می‌گیرد، شرح و حاشیه‌نویسی و به قول معروف، «قول»‌ها است. یعنی وقتی که ابتکار نیست، مجبورند حرف‌های مبتکران را توضیح بدهند. به هر حال، در قرن پنجم و ششم چیزک‌هایی هست، ولی دیگر آن دوره طلایی نیست. آن چهره منفی این بود که آزادفکری، جای خود را به فکر مقید داد. در همین دوره، غزالی قدرت عجیبی داشت و حیرت‌انگیز بود. «المنقذ من الضلال» را هم که می‌خوانید، باز با اینکه در آن حرکت عاشقانه می‌بینید، محدودیت هم هست. غزالی شک می‌کند، اما شکی است که بلافاصله جلوی او را می‌گیرد و به راهی می‌رود که راه فخررازی نیست. باز تأکید می‌کنم که غزالی در گسترش دانش حیرت‌انگیز است. آن قدر اثر داشت که بعد از او، در کل جهان اسلام، خیلی درگیری فلسفی دیده نشد، جز در ایران که به برکت حکمت اشراقی و عرفانی که داشتیم، جریان‌ها متعدد شد. مقصود نویسنده متن، از «آن چهره منفی»، کدام است؟

- (۱) صرف وجود چیزک‌ها در ظرف دوپست سال
(۲) نکته‌ای مربوط به قرن پنجم و ششم
(۳) گسترش «قول»‌ها
(۴) شک غزالی

کجه ۱۴- مدیر یک بنگاه خصوصی گردشگری: در حال حاضر براساس آمارها، ۳۲۷ واحد بوم‌گردی دارای مجوز در کشور وجود دارد و متولیان دولتی از افزایش این اقامتگاه‌ها تا دو هزار واحد در یک بازه زمانی ۵ ساله سخن می‌گویند و این در حالی است که فعالان گردشگری آغازگر این حرکت در کشور، از رشد بدون ضابطه و دستوری این اقامتگاه‌ها ابراز نگرانی می‌کنند. در واقع، بانیان واحدهای بوم‌گردی معتقدند تمرکز دولتی‌ها بر افزایش تعداد این اقامتگاه‌ها، بدون آنکه قواعد و صورت مشخصی برای این توسعه وجود داشته باشد، حیات طبیعی و هویت اصیل روستاها که تقویت فعالیت و تولید زراعی است را به خطر انداخته و این جریان که با هدف توسعه پایدار روستاها آغاز شده بود، به اهداف واقعی خود نرسیده است. در عین حال، این مسئله چالش‌های اقتصادی را نیز متوجه بومی‌ها می‌کند.

کدام مورد، در صورتی که صحیح فرض شود، به بهترین وجه، ادعای این مدیر بنگاه خصوصی گردشگری را تقویت می‌کند؟

- (۱) بسیاری از روستاییانی که در منطقه‌شان واحدهای بوم‌گردی ایجاد شده، علی‌رغم آنکه از کشاورزی دست کشیده‌اند، درآمدشان افزایش یافته است.
(۲) درآمد بسیاری از بنگاه‌های خصوصی گردشگری، در اثر مداخله دولت در امر گردشگری کاهش یافته و لذا آنها مجبور به تعدیل نیرو شده‌اند.
(۳) دخالت دولت در ایجاد و مدیریت واحدهای بوم‌گردی، در همه کشورهای دنیا نتیجه یکسانی نداشته است.
(۴) برخی از گردشگرانی که از مناطق روستایی بازدید می‌کنند، جذب طبیعت و آرامش روستا شده و اقدام به ساخت خانه و سرمایه‌گذاری در حوزه کشاورزی کرده‌اند.

کجه ۱۵- شرکت «الف» برای تأمین هزینه ساخت پارکینگ خودرو برای مدیران و ارباب‌رجوع خود، قرار است ماهانه تا یک سال، از حقوق تمامی کارکنان خود، ۱۰ درصد کسر نماید. کارکنان این شرکت، این طرح را ناعادلانه خوانده و نسبت به حذف بخشی از حقوق خود اعتراض دارند. کدام مورد، در صورتی که صحیح فرض شود، منطق اعتراض کارکنان را به بهترین وجه، تضعیف می‌کند؟

- (۱) آرامش خاطر مدیران و رضایت ارباب‌رجوع در درازمدت، باعث بالا رفتن کارایی شرکت و به نوبه خود، سود خالص شرکت گردد.
(۲) تصمیمات مشابه دیگری در شرکت‌های دیگر نیز، قبلاً اتخاذ و به مرحله اجرا درآمده است و اگر چه وضع مالی کارکنان آن شرکت‌ها بدتر هم بوده است، ولی آنها اعتراضی نکردند.
(۳) با ساخت این پارکینگ، فضای آزاد پارک خودرو که در محدوده شرکت قرار دارد، خالی می‌شود و کارکنان می‌توانند خودروی خود را به جای پارکینگ عمومی و پرداخت هزینه، آنجا پارک کنند.
(۴) با توجه به بالا بودن حقوق کارکنان شرکت «الف» که از سطح درآمد سرانه کشور مربوطه بالاتر است، مبلغ ده درصد کسر از حقوق برای یک سال، تغییری در سبک زندگی و رفاه این افراد ایجاد نخواهد کرد.

بخش سوم: سؤالات تحلیلی

■ در این بخش، توانایی تحلیلی شما مورد سنجش قرار می‌گیرد. سؤال‌ها را به دقت بخوانید و پاسخ صحیح را در پاسخنامه علامت بزنید.
راهنمایی: با توجه به اطلاعات زیر، به سؤال‌های ۱۶ تا ۱۹ پاسخ دهید.

در سالن انتظار یک هتل، چهار ساعت به شماره‌های ۱، ۲، ۳ و ۴ که هر کدام زمان مربوط به یکی از کشورهای X، Y، Z و T را نشان می‌دهند، نصب شده‌اند. اطلاعات زیر در دست است:

- کشورهای X و T، از نظر زمانی چهار ساعت با یکدیگر اختلاف دارند.
- ساعت شماره ۲ که ۴ بعدازظهر را نشان می‌دهد، مربوط به کشوری غیر از Y است.
- اختلاف زمانی ساعت‌های ۳ و ۴، یک ساعت است.
- ساعت مربوط به کشور Z، ۶ بعدازظهر را نشان می‌دهد.

بخش دوم: استدلال منطقی

۹- گزینه «۱» در سؤالات «استنباط از متن» باید خیلی مواظب باشید که تنها به فکر این باشید که واقعاً چه چیزی از متن داده شده قابل نتیجه‌گیری است؟ گزینه (۱) دقیقاً از متن قابل استنباط است. در قسمتی از متن اشاره می‌شود که «احتمال اقتصادی نبودن تولید نفت در برخی از نقاط دنیا» و در ادامه‌ی متن، در قسمت پایانی آن‌جا که می‌گوید «اگر کشوری هزینه‌های تولید کمتری داشته باشد...» باز هم بحث بر سر امکان تفاوت هزینه تولید در کشورهای مختلف است.

۱۰- گزینه «۴» برای پاسخ به این سؤال توجه به جمله‌ی معروف ارسطو که در متن اشاره شده است، کفایت می‌کند؛ «اگر فیلسوفی باید کرد، فیلسوفی باید کرد و اگر فیلسوفی نباید کرد، باز هم فیلسوفی باید کرد» واضح است؛ معنای چنین عباراتی این است که نمی‌توانیم از فلسفه فرار کنیم. گزینه‌های (۲) و (۳) که به هیچ عنوان قابل بررسی هم نیستند. اما گزینه (۱) ممکن است کمی مناسب به نظر برسد (البته در مقابل گزینه (۴) چندان به چشم نمی‌آید، زیرا عبارت گزینه (۱) در جایگاه معنای عبارت ارسطو نمی‌تواند قرار گیرد).

۱۱- گزینه «۳» شهرداری شهر «الف»، با ایجاد مراکز **شبانه** کارتن‌خواب‌های این شهر را در شب‌های زمستانی محل‌های خوب و کافی فراهم دیده و این مراکز هر شب پُر می‌شدند؛ ولی باز هم میزان مرگ و میر تغییر چندانی نکرده است (فقط ۲۰ تا ۱۵ درصد کاهش یافته است)، برای همین شهرداری قصد دارد **روزها** هم در این مراکز پذیرش کند. به دنبال فرض پنهان طرح جدید شهرداری هستیم. واضح است گزینه (۳) می‌تواند فرض پنهان باشد، چون قطعاً شهرداری پیش خودش فرض کرده که روزها تعداد زیادی از کارتن‌خواب‌ها، جان خود را در زمستان، در **طول روز** از دست می‌دهند. از روش معکوس هم می‌توانید برای تأیید پاسخ کمک بگیرید.

۱۲- گزینه «۴» ابتدا ببینیم ادعای کلی نویسنده متن چیست؟ نویسنده‌ی متن ادعا می‌کند که مغز ما به گونه‌ای تکامل یافته است که جاذبه‌ی زمین را در محاسبات خود در نظر بگیرد (واژه‌ی فرگشت به معنای تکامل یافتن است). برای آنکه این ادعا ثابت شود، باید دید آیا کاهش یا افزایش نیروی جاذبه، منجر به مختل شدن عملکرد مغز خواهد شد یا خیر؟

با خواندن متن متوجه می‌شویم که در محیط بی‌وزنی (که همان ایستگاه فضایی است) واکنش‌های مغز اندکی کند می‌شود. پس آزمایش‌های انجام‌شده در ایستگاه فضایی نشان می‌دهند که کم شدن نیروی جاذبه، روی عملکرد مغز اثر می‌گذارد. در واقع مغز ما یک مدل از جاذبه را در خودش ذخیره کرده است که همه‌ی محاسباتش را طبق آن انجام می‌دهد. به همین دلیل، وقتی در محیط بی‌وزنی قرار می‌گیرد محاسباتش غلط از آب درمی‌آیند. در انتهای متن، به جای کم شدن نیروی گرانش، اثرات افزایش گرانش روی مغز بیان شده است. آخرین جمله از یافته‌هایی صحبت می‌کند که می‌گویند گرانش زیاد هم عملکرد مغز ما را مختل می‌کند. با این توضیحات به سراغ گزینه‌ها می‌رویم:

بررسی گزینه (۱): این گزینه به سادگی رد می‌شود، زیرا جمله‌ی اول اصلاً در جهت تضعیف ادعای نویسنده نیست. این جمله یکی از جنبه‌های این ادعا یعنی تأثیر کاهش نیروی گرانش بر مغز را بیان می‌کند.

بررسی گزینه (۲): تعدیل کردن یک ادعا به معنای آن است که بگوییم آن ادعا در حالت کلی و همیشه صحیح نیست. همان‌طور که در بررسی گزینه (۱) گفتیم، جمله‌ی اول بیان می‌کند که ادعای نویسنده در حالتی که گرانش نزدیک به صفر باشد درست است. پس جمله‌ی اول در جهت تعدیل ادعای نویسنده نیست. این گزینه هم غلط است.

بررسی گزینه (۳): این گزینه به دلیل بخش دوم آن که نقش جمله‌ی دوم را بیان می‌کند به وضوح غلط است. جمله‌ی دوم در متن، استثناء را بیان نمی‌کند، بلکه می‌گوید ادعای کلی متن در وضعیت گرانش زیاد هم صادق است.

اگر جمله‌ی دوم می‌گفت که ادعای کلی متن، یعنی تأثیر گرانش بر عملکرد مغز، در فلان حالت برقرار نیست، آنگاه می‌توانست یک استثناء باشد. در ضمن گزینه (۳) در مورد جمله اول هم حرف دقیقی نزده است. جمله‌ی اول بخشی از ادعای کلی است نه کل آن.

بررسی گزینه (۴): به این خلاصه‌نویسی توجه کنید:

ادعای کلی متن این است: عملکرد مغز تحت تأثیر جاذبه است و مغز ما هماهنگ با جاذبه زمین تکامل یافته است.

جمله‌ی اول می‌گوید: گرانش کم، روی عملکرد مغز اثر می‌گذارد.

جمله‌ی دوم می‌گوید: گرانش زیاد روی عملکرد مغز اثر می‌گذارد.

با این توضیحات گزینه‌ی (۴) بهترین گزینه است (هر چند این گزینه می‌توانست بهتر نوشته شود).

۱۳- گزینه «۲» ابتدا متن را به طور خلاصه مرور می‌کنیم. طبق این متن، قرن پنجم و ششم دارای یک چهره مثبت و یک چهره منفی است. چهره‌ی منفی این دوره، آن است که در آن ابتکار و آزادفکری وجود نداشته و علم تازه‌ای به وجود نیامده است؛ اما چهره‌ی مثبت این دوره، آن است که در آن علمی که در دوره‌های قبلی پدید آمده بودند گسترش پیدا کردند و توضیح داده شدند. شرح و حاشیه‌نویسی یعنی همان «اقول»‌ها هرچند ابتکاری نیستند، اما همان کارهای کوچکی و چیزک‌های هستند که در این دوره انجام شده‌اند.

البته در ادامه، متن از غزالی به عنوان یک نمونه‌ی حیرت‌انگیز نام می‌برد که کارهای فلسفی‌اش، مانند (شک غزالی) بسیاری از درگیری‌های فلسفی را در کل جهان اسلام حل کرده است.

با این توضیحات می‌بینید که گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) هیچ‌کدام نمی‌توانند چهره‌ی منفی این دوره باشند. چهره‌ی منفی این دوره، همان عدم ابتکار و عدم آزاداندیشی است. هرچند هیچ‌کدام از گزینه‌ها به صراحت به این موضوع اشاره نکرده‌اند، با این حال گزینه (۲) تنها انتخاب مناسب در بین گزینه‌ها است.

۱۴- گزینه «۱» به دنبال تقویت این ادعا هستیم که بیان می‌کند اگر تعداد مراکز اقامتی افزایش یابد، مسأله چالش اقتصادی متوجه بومی‌ها می‌شود و ضمناً حیات طبیعی و هویت اصیل روستاها نیز به خطر می‌افتد. از بین گزینه‌ها، گزینه (۱) گزینه مناسب‌تری برای تقویت این ادعا است؛ در واقع با صحیح فرض کردن این گزینه تا حدودی قسمتی از ادعای این مدیر بنگاه تقویت می‌شود. در واقع باید روستاییان که در منطقه‌شان واحدهای بوم‌گردی ایجاد شده، درآمدشان افزایش یافته باشد که بتوانیم ادعا کنیم با افزایش تعداد اقامتگاه‌ها مسأله چالش اقتصادی متوجه بومی‌ها می‌شود.

۱۵- گزینه «۳» تمام گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

بررسی گزینه (۱): این گزینه نمی‌تواند استدلال کارکنان معترض را تضعیف کند؛ چرا که از کجا معلوم افزایش سود خالص برای این کارکنان نفع داشته باشد؟ در متن هم به چنین چیزی اشاره نشده است.

بررسی گزینه (۲): این که کارکنان شرکت‌های دیگر اعتراض نکرده‌اند، نمی‌تواند دلیلی برای عدم اعتراض کارکنان شرکت «الف» باشد.

بررسی گزینه (۳): این گزینه تا حدودی می‌تواند منطق اعتراض کارکنان را تضعیف کند؛ ولی حقیقتاً آنقدر هم صددرصدی نیست. چون در متن گفته شده از حقوق تمام کارکنان ۱۰ درصد کسر می‌شود و در این گزینه عنوان شده است، کارکنان می‌توانند خودروی خود را در جاهای خالی که به واسطه‌ی ساخت پارکینگ ایجاد شده پارک کنند و دیگر هزینه به پارکینگ‌های عمومی ندهند؛ اما ممکن است برخی کارمندان ماشین نداشته باشند؛ و بنابراین آن‌ها هنوز حق اعتراض دارند!

بررسی گزینه (۴): این گزینه هم به هیچ‌وجه نمی‌تواند علیه اعتراض کارکنان مطرح شود، زیرا منطق اصلی اعتراض کارکنان کاهش رفاه ناشی از حذف بخشی از حقوقشان نیست، بلکه آنان این حذف بخشی از حقوق را ناعادلانه خوانده‌اند.

بخش سوم: سؤالات تحلیلی

ساعت‌های (۱) و (۲) و (۳) و (۴) به کشورهای x ، y ، z و t تعلق دارند. محدودیت‌های زیر را داریم:

(I) کشورهای x و t ، ۴ ساعت اختلاف دارند.

(II) ساعت (۲) که ۴ بعدازظهر را نشان می‌دهد مربوط به y نمی‌باشد.

(III) ساعت (۳) و (۴) یک ساعت اختلاف دارند.

(IV) ساعت کشور z ، شش بعدازظهر را نشان می‌دهد.

می‌توانیم جدولی به صورت زیر با در نظر گرفتن محدودیت‌ها تشکیل دهیم.

ساعت واقعی		۴		
شماره ساعت	(۱)	(۲)	(۳)	(۴)
کشور				

اکنون باید تلاش کنیم با استفاده از محدودیتی که در هر سؤال عنوان می‌شود جدول را کامل کنیم.

استعداد تحصیلی

و

زبان انگلیسی

۱۳۹۷

بخش سوم: سؤالات تحلیلی

■ راهنمایی: در این بخش، توانایی تحلیلی شما مورد سنجش قرار می‌گیرد. سؤال‌ها را به دقت بخوانید و پاسخ صحیح را در پاسخنامه علامت بزنید.
راهنمایی: با توجه به اطلاعات زیر، به سؤال‌های ۱۶ تا ۱۹ پاسخ دهید.

بین چهار خواهر و برادر به اسامی احسان، بهروز، سارا و دریا یک بازی به صورت زیر انجام شده است. هر کدام از آنها روی برگه‌ای، نام دو نفر از سه نفر دیگر (دو نام متفاوت) را نوشته است و برگه خود را تحویل داده است. نهایتاً با شمارش کل اسامی نوشته شده روی برگه‌ها، کسی که نامش کمتر نوشته شده بود، برنده بازی شد. از اسامی نوشته شده روی برگه‌ها، اطلاعات زیر، در دست است:

- سارا یا نام دریا را ننوشته است یا اگر نوشته، نام احسان را هم نوشته است.
- اگر کسی نام بهروز را در برگه خود نوشته باشد، بهروز نیز نام آن فرد را در برگه خود نوشته است و برعکس، هر کس که بهروز نام او را در برگه خود نوشته است، او نیز نام بهروز را در برگه خود نوشته است.
- فقط بر روی دو برگه از چهار برگه، اسامی کاملاً مشابهی نوشته شده است.

کله ۱۶- اگر نام دریا روی هیچ برگه‌ای نوشته نشده باشد، کدام افراد، نام احسان را روی برگه خود نوشته‌اند؟

- (۱) فقط سارا و دریا (۲) فقط بهروز و سارا (۳) فقط دریا و بهروز (۴) همه افراد به جز خود احسان

کله ۱۷- اگر احسان برنده بازی شده باشد، کدام مورد در خصوص سارا، صحیح است؟

- (۱) او نام دریا را روی برگه خود نوشته است. (۲) سه نفر، نام او را روی برگه‌های خود نوشته‌اند.
(۳) فقط احسان نام او را روی برگه خود نوشته است. (۴) نام وی به همراه نام احسان، روی یک برگه نوشته شده است.

کله ۱۸- اگر دریا، نام‌های برادرهایش را روی برگه خود نوشته باشد، هر دو نام نوشته شده روی برگه‌های چند نفر از سه نفر دیگر، به طور قطع مشخص می‌شود؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

کله ۱۹- اگر نام دریا روی ۳ برگه نوشته شده باشد، کدام مورد زیر، لزوماً صحیح است؟

- (۱) سارا برنده بازی شده است. (۲) احسان برنده بازی شده است.
(۳) نام احسان روی سه برگه نوشته شده است. (۴) نام سارا فقط روی یک برگه نوشته شده است.

راهنمایی: با توجه به اطلاعات زیر، به سؤال‌های ۲۰ تا ۲۳ پاسخ دهید.

سه نفر به اسامی X، Y و Z که هر کدام دارای یک فرزند شاغل هستند، در حال گفت‌وگو با یکدیگرند. هر کدام از آنها، از هر یک از دو نفر دیگر، یک سؤال در خصوص سن یا جنسیت یا شغل فرزندش می‌پرسد. جمعاً ۶ سؤال پرسیده می‌شود و پاسخ‌ها با صدای بلند، طوری که همه بشنوند، داده می‌شود. هر فرد، هم دو سؤال مختلف می‌پرسد و هم به دو سؤال مختلف پاسخ می‌دهد. اطلاعات زیر، موجود است:

- یکی از پاسخ‌هایی که به سؤال Y داده می‌شود، این است: «او معلم است».
- پس از پایان سؤالات، X متوجه می‌شود که Z پسری دارد که ۱۰ سال از دختر خود او، کوچک‌تر است.
- پس از پایان سؤالات، همه می‌دانند که فرزند یکی از این سه نفر، یک مهندس ۳۰ ساله است.

کله ۲۰- اگر دو سؤالی که X می‌پرسد، در خصوص شغل و جنسیت باشد، سؤالی که Z از Y می‌پرسد، در خصوص کدام مورد بوده است؟

- (۱) جنس (۲) شغل (۳) سن (۴) نمی‌توان تعیین کرد.

کله ۲۱- اگر سؤال‌های X و Z از یکدیگر، مشابه باشند، کدام یک از موارد زیر، به طور قطع، مشخص می‌شود؟

- (I) سؤالی که X از Y می‌پرسد. (II) سؤالی که Z از Y می‌پرسد. (III) سؤالی که Y از X می‌پرسد.
(۱) فقط II (۲) فقط III (۳) II و III (۴) I، II و III

کله ۲۲- اگر پاسخ Z به X این باشد که: «او ۳۵ ساله است»، کدام مورد زیر، نمی‌تواند از مشخصات یکی از فرزندان باشد؟

- (۱) یک دختر مهندس (۲) یک پسر خلبان (۳) معلم ۴۵ ساله (۴) پسر ۴۵ ساله

کله ۲۳- اگر پاسخی که X به Z می‌دهد، دقیقاً همان پاسخی باشد که X از Y می‌شنود، پاسخ Z به سؤال Y، چه بوده است؟

- (۱) او ۲۰ ساله است. (۲) او یک پسر است. (۳) او یک مهندس است. (۴) او ۳۰ ساله است.

بخش سوم: سؤالات تحلیلی

هر شخصی روی برگه نام دو نفر دیگر را می‌نویسد. یعنی ۴ برگه که روی هر کدام دو اسم نوشته می‌شود. محدودیت‌ها به صورت زیر تعریف شده‌اند:

(۱) سارا یا «دریا» نمی‌نویسد یا «دریا و احسان» را با هم می‌نویسد.

(۲) بهروز و هرکس دیگری که اسم بهروز را بنویسد دوطرفه است.

(۳) دقیقاً دو برگه کاملاً مشابه است.

می‌توانیم الگوی کلی زیر را برای پاسخ به سؤالات در نظر بگیریم.

دریا	سارا	بهروز	احسان
?	?	?	?
?	?	?	?

۱۶- گزینه ۴ اگر هیچ‌کس دریا نوشته باشد پس احسان باید (بهروز و سارا) بنویسد. بهروز باید (سارا و احسان) بنویسد. سارا نیز (بهروز و احسان) می‌نویسد. با توجه به محدودیت (۳) دریا نیز فقط می‌تواند (سارا و احسان) بنویسد.

دریا	سارا	بهروز	احسان
سارا	بهروز	سارا	سارا
احسان	احسان	احسان	بهروز

پس همه به جز خود احسان نام (احسان) را نوشته‌اند.

۱۷- گزینه ۲ برای اینکه احسان کمترین تعداد باشد باید بهروز نام (سارا و دریا) را بنویسد (طبق محدودیت ۲). طبق محدودیت (۳) نیز احسان باید (سارا و دریا) بنویسد. از آنجا که بهروز (سارا و دریا) را نوشته‌اند، پس طبق محدودیت (۲) (سارا و دریا) نیز نام بهروز را نوشته‌اند.

دریا	سارا	بهروز	احسان
بهروز	بهروز	سارا	سارا
سارا	احسان	دریا	دریا

با توجه به گزینه‌ها، گزینه (۲) صحیح است.

۱۸- گزینه ۳ اگر دریا نام (بهروز و احسان) را بنویسد، با توجه به محدودیت (۲) بهروز نیز نام دریا را می‌نویسد. اگر سارا بنویسد (بهروز و احسان) آنگاه برای احسان چاره‌ای جز (سارا و دریا) نیست که محدودیت (۳) نقض می‌شود. پس سارا الزاماً باید (دریا و احسان) بنویسد. با توجه به محدودیت (۳) و (۲) بهروز نیز باید (دریا و احسان) بنویسد. اکنون احسان می‌تواند (بهروز و سارا) یا (بهروز و دریا) بنویسد. پس نام‌های نوشته شده توسط احسان قطعی نیست.

دریا	سارا	بهروز	احسان
بهروز	دریا	دریا	بهروز
احسان	احسان	احسان	سارا/دریا

۱۹- گزینه ۱ هر سه نفر به جز دریا باید نام دریا را بنویسند. طبق محدودیت (۱) سارا باید (دریا و احسان) بنویسد. طبق محدودیت (۲) دریا باید نام بهروز را بنویسد.

طبق محدودیت (۳) بهروز باید (دریا و احسان) را بنویسد تا مشابه نام‌های نوشته شده توسط سارا باشد. به این ترتیب احسان نیز باید (دریا و بهروز) بنویسد. اما دریا می‌تواند در کنار نام (بهروز) نام (احسان) یا (سارا) را بنویسد. در هر صورت چون نام (سارا) فقط توسط دریا می‌تواند نوشته شود (یا حتی نوشته نشود!) پس سارا قطعاً برنده می‌شود.

دریا	سارا	بهروز	احسان
بهروز	دریا	دریا	دریا
احسان	احسان	احسان	بهروز
} یا سارا			

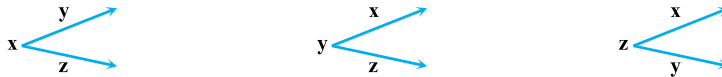
این تحلیلی نسبت به تحلیلی قبلی از پیچیدگی بیشتری برخوردار است. به منظور درک بهتر موضوع و اینکه دقیقاً دنبال چه موردی هستیم، ابتدا به زبان ساده بررسی کنیم که داستان از چه قرار است؟!

سه نفر به اسمی X و Y و Z هر کدام یک فرزند دارند. هر فرزند جنسیت، شغل و سن مشخصی دارد. هر شخص از دو نفر دیگر سؤال می‌پرسد. یعنی در مجموع ۶ سؤال پرسیده می‌شود! پس هر فرزند فقط دو مورد از سه مورد (جنسیت، سن و شغل) با صدای بلند گفته می‌شود. مثلاً X از Z سؤال می‌کند. Y نیز از Z سؤال می‌کند ولی Z که از خودش سؤال نمی‌کند! پس دو مورد از هر فرزند مشخص می‌شود. برای ما الان فقط این مهم است که از هر شخص در چه موردی سؤال پرسیده شده، یعنی X که قرار است از Z و Y سؤال بپرسد از هر کدام چه سؤالی پرسیده است؟ محدودیت‌ها را به صورت زیر بیان کنیم:

(۱) Y حتماً سؤالی در مورد شغل می‌پرسد. (اینکه در پاسخ به این سؤال گفته شده «او معلم است» به کار نمی‌آید. چون خوشبختانه در مورد اینکه هر نفر دقیقاً به چه شغلی مشغول است مورد نظر طراح نبوده!)

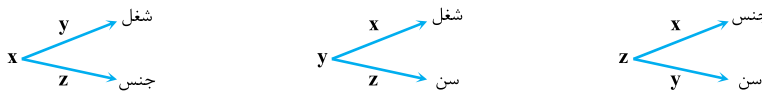
(۲) X متوجه می‌شود که Z یک پسر دارد که از دختر X، ۱۰ سال کوچک‌تر است، یعنی از Z در مورد سن و جنسیت سؤال پرسیده شده است.

(۳) یک نفر مهندس ۳۰ ساله دارد! یعنی از یک نفر شغل و سن پرسیده شده است. با توجه به محدودیت (۲) این شخص قطعاً فرزند Z نیست. یعنی مهندس ۳۰ ساله یا فرزند X یا Y فرم کلی پاسخ را به صورت زیر در نظر می‌گیریم و منظور از X یعنی X از Y و Z سؤال می‌پرسد. نوع سؤال پرسیده شده را جلوی فلش می‌نویسیم.

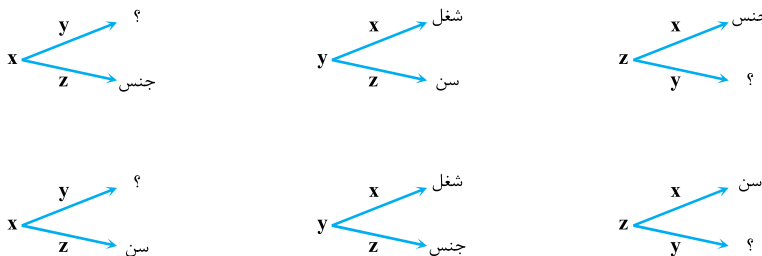
اکنون می‌توانیم به سؤالات پاسخ دهیم.

۲۰- گزینه ۳ اگر X در مورد شغل و جنس بپرسد، با توجه به محدودیت (۲) از Z باید در مورد جنسیت پرسیده باشد (چون از Z فقط در مورد سن و جنسیت پرسیده شده است). همچنین با توجه به محدودیت (۲)، Y باید از Z در مورد سن بپرسد. از طرفی با لحاظ کردن محدودیت (۱)، Y باید از X در مورد شغل بپرسد. با توجه به محدودیت (۳) باید از Y توسط Z در مورد سن پرسیده شود.

دقت کنیم که فقط و فقط دو مورد شغل پرسیده شده و یکبار Y پرسیده که جواب «او معلم است» شنیده و یکبار دیگر شخصی پرسیده که در جواب مشخص شده شغل فرزند طرف مقابل مهندس است. پس Z از X نیز در مورد جنس پرسیده است.

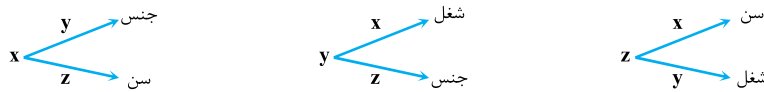
۲۱- گزینه ۲ با توجه به محدودیت (۲) از Z باید در مورد سن و جنس پرسیده شود. پس مشخص است که دو حالت داریم. با توجه به (۲) سؤال Y از Z نیز مشخص می‌شود.

با توجه به محدودیت (۲)، Y باید در مورد شغل پرسیده باشد، پس Y از X در مورد شغل می‌پرسد. بر این اساس پرسشی که Y از X می‌پرسد قطعی است. موارد I و III قطعی نیستند.

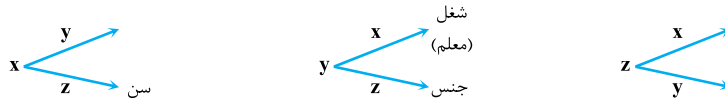

۲۲- گزینه «۴» از X در مورد سن پرسیده. با توجه به محدودیت (۲)، باید Y از Z در مورد جنس بی‌رسد. همچنین با توجه به محدودیت (۱)، Y از X در مورد شغل می‌پرسد. با توجه به محدودیت (۳) باید از شخصی در مورد شغل و سن پرسیده شود.

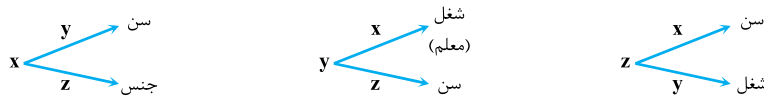

با توجه به گزینه‌ها فرزند Y می‌تواند دختر و مهندس باشد (گزینه ۱). همچنین فرزند Y می‌تواند پسر و خلبان باشد. با توجه به محدودیت (۱)، فرزند X می‌تواند معلم ۴۵ ساله باشد (گزینه ۳). ولی برای پسر ۴۵ ساله باید از شخصی در مورد جنسیت و سن پرسیده شود. جنسیت و سن فقط از Z پرسیده شده که او هم در جواب گفته ۳۵ ساله! پس گزینه (۴) ممکن نیست.

۲۳- گزینه «۱» منظور سؤال این است که همان سؤالی که X از Z می‌پرسد، X از Y می‌پرسد. با توجه به محدودیت (۲) X باید از Z یا در مورد سن بی‌رسد یا در مورد جنسیت، ضمناً با توجه به محدودیت (۱) باید Y از X در مورد شغل بی‌رسد. حالت زیر را فرض کنیم:

X باید از Y یا در مورد شغل بی‌رسد یا جنسیت. اگر در مورد شغل بی‌رسد، Z نیز از X در مورد شغل می‌پرسد. در این صورت چون Y نیز از X در مورد شغل پرسیده، غلط است. با استدلال مشابه X از Y در مورد جنسیت نیز نمی‌تواند بی‌رسد. پس حالت زیر را خواهیم داشت:

دقت کنیم که X نمی‌تواند از Y در مورد شغل بی‌رسد. چون آن وقت Z هم از X در مورد شغل می‌پرسد، در نتیجه هم Y هم از X در مورد شغل پرسیده‌اند که خلاف فرض اولیه است. پس حتماً X از Y در مورد سن پرسیده است. فرزند Y باید مهندس ۳۰ ساله باشد. چون فرزند X که معلم است و تنها کسی که از او در مورد شغل و سن سؤال شده Y است. فرزند X نیز یک معلم است با سن معلوم (که در جواب به Z معلوم می‌شود) پس فرزند Z باید جنسیتش معلوم باشد و سن او نیز معلوم باشد. چون مهندس ۳۰ ساله فرزند Y بوده پس گزینه (۴) نمی‌تواند صحیح باشد و گزینه (۱) صحیح است.

بخش چهارم: حل مسئله

۲۴- گزینه «۳» هر مربعی که پر رنگ شده حاصل جمع اعداد سطر و ستون متقاطع با آن مربع است.

$$19 = (0 + 3 + 6) + (2 + 3 + 5)$$

$$29 = (3 + 4 + 8) + (3 + 5 + 6)$$

$$\Rightarrow 22 = (2 + 5 + ?) + (0 + 4 + 4) \Rightarrow ? = 7$$

۲۵- گزینه «۱» فرض کنیم عرض و طول هر مستطیل به ترتیب X و Y باشد.

$$\begin{array}{|c|} \hline y \\ \hline x \\ \hline x \\ \hline x \\ \hline \end{array} \Rightarrow \frac{3x}{y} = \frac{18}{7} \Rightarrow \frac{x}{y} = \frac{6}{7} \Rightarrow \frac{6}{x} = \frac{7}{y}$$

$$x \begin{array}{|c|c|c|} \hline & & \\ \hline y & y & y \\ \hline \end{array} \Rightarrow \frac{3y}{x} = 3 \times \frac{y}{x} = 3 \times \frac{7}{6} = \frac{21}{6} = \frac{7}{2}$$

پس گزینه (۱) صحیح است.

استعداد تحصیلی

و

زبان انگلیسی

۱۳۹۸

PART A: Grammar

Directions: Select the answer choice (1), (2), (3), or (4) that best completes the blank. Then, mark the correct choice on your answer sheet.

31- When for the finest, freshest ingredients, always purchase organic meats, vegetables, and condiments when possible.

- 1) to shop 2) it is shopped 3) are shopping 4) shopping

32- Knowing that we have left the world it is the essence of self-worth and real happiness.

- 1) is a little better than you found in 2) a little better than we found
3) you found in a little better than 4) where you find a little better than

33- The longest hiccups on record was by an American farmer persisted from 1922 to 1987.

- 1) whose hiccups 2) that his hiccups 3) with hiccups 4) who hiccuped

34- Everyone has his or her own mode, one wants to meditate in order to be dynamic and transformed in the Divine Force one needs to be diligent and sincere.

- 1) although 2) however when 3) but if 4) despite the fact

35- Research in the field of linguistics has shown that the higher up the social or management ladder a person is, to communicate in words and phrases.

- 1) better able he is 2) the better able he is 3) he is better able 4) he has better ability

36- Those kinds of dreams,, are the most potent source of motivation I know.

- 1) with purposeful energy to fill their minds
2) those with purposeful energy fill their minds
3) the dreams that fill their minds with purposeful energy
4) that are the dreams to fill their minds with purposeful energy

37- Suppose, for example, that an internal report of a large company becomes public, and it states that the average employee arrives late for work

- 1) 5.3 percents of times 2) with 5.3 percentage of time
3) 5.3 percent of the time 4) for 5.3 percentage of time

38- Children don't need to have a lot of money spent on them. What they do need is priceless: your time, patience,

- 1) to have comfort and to be loved 2) have comfort and love
3) comfort and to be loved 4) comfort and love

بخش اول: دستور زبان

در سؤالات زیر، از بین گزینه‌های (۱)، (۲)، (۳) و (۴) پاسخی را انتخاب کنید که به بهترین نحو جای خالی را پر کند. آنگاه پاسخ‌تان را روی پاسخنامه علامت بزنید.

۳۱- گزینه «۴» هنگام خرید محصولات خوب و تازه، همیشه به دنبال خرید گوشت، سبزی و ادویه‌جات طبیعی باشید.

توضیح گرامری: اول جمله از when استفاده شده است، یعنی ما یک گزاره قیدی داریم. گزاره قیدی نوعی گزاره وابسته است که باید به یک گزاره مستقل بچسبد. ضمناً گزاره مستقل و گزاره وابسته باید فعل و فاعل خودشان را داشته باشند. درست می‌گوییم؟ پس بیایید هر گزاره را جداگانه بررسی کنیم. با گزاره مستقل شروع می‌کنیم. فعل این گزاره purchase و فاعل آن هم you است، اما چون جمله حالت امری دارد فاعل you حذف شده است. پس گزاره مستقل ما کامل است. حالا نوبت گزاره وابسته است. دوباره باید فاعل و فعل داشته باشیم. خب فعل ما shop است؛ اما گزینه‌های (۱) و (۳) فاعل ندارند؛ پس هر دو حذف می‌شوند. گزینه (۲) هم حذف می‌شود، چون فاعل اینجا باید you باشد نه it. بنابراین فقط گزینه (۴) صحیح است؛ اما چرا این گزینه صحیح است با اینکه فاعل ندارد؟ چون داریم:

When you shop for the finest,....., always purchase organic meats, vegetables, ...

خب حالا چون فاعل هر دو گزاره ما یکی است؛ یعنی چون فاعل هر دو you است، فاعل مشترک را از گزاره وابسته حذف می‌کنیم و به فعل جمله ing می‌دهیم؛ یعنی به صورت زیر:

When shopping for the finest,....., always purchase organic meats, vegetables, ...

۳۲- گزینه «۲» اینکه بدانیم جهانی که الان در اختیار ماست بهتر از زمان کشف آن بوده است، اساس و جوهر خودارزشی و خوشبختی واقعی است.

توضیح گرامری: با توجه به مفهوم جمله گزینه (۲) بهترین جواب است.

۳۳- گزینه «۱» طولانی‌ترین سکسکه تاریخ به یک کشاورز آمریکایی برمی‌گردد که سکسکه وی از ۱۹۲۲ تا ۱۹۸۷ ادامه یافت.

توضیح گرامری: خب اگر به گزینه‌ها نگاه کنیم و معنی جمله را بدانیم، می‌بینیم با ضمائر موصولی و گزاره وصفی سروکار داریم. در این تست، مرجع جمله American farmer است و بعد جای خالی هم که فعل آمده؛ پس گزینه (۴) حذف شده چون فعل hiccupped اضافه است. گزینه (۳) هم حذف می‌شود چون باید persist را به صورت persisting به کار ببریم. فقط گزینه (۱) صحیح است که در اینجا whose ضمیر موصولی است که قبل و بعد از آن باید اسم بیاید.

۳۴- گزینه «۳» هر کس سبک مختص خودش را دارد اما اگر شخصی می‌خواهد پرتکاپو باشد و نیروی الهی داشته باشد، باید سخت‌کوش و صادق باشد.

توضیح گرامری: گزینه‌ها را ببینید. حروف ربط وابسته‌ساز داریم. در تست‌های این مدلی باید جمله را ترجمه کنیم، چون ترجمه در چنین مواردی بهترین تکنیک است. با توجه به معنی جمله but if بهترین گزینه است.

۳۵- گزینه «۲» تحقیق در زمینه زبان‌شناسی نشان داده است که هرچه شأن اجتماعی و مدیریتی یک فرد بالاتر باشد، بهتر می‌تواند واژه‌ها و عبارات را بیان کند.

توضیح گرامری: از الگوی زیر در این تست استفاده شده است:

the + صفت تفضیلی + ... , the + صفت تفضیلی + ... ⇒ ... the higher up , the better able he is

۳۶- گزینه «۳» این نوع رویاها، یعنی رویاهایی که به ذهن آنها انرژی می‌دهند، مهم‌ترین منشأ انگیزشی هستند که من می‌شناسم.
توضیح گرامری: اول از همه اینکه **that** بعد از کما کاربرد ندارد؛ پس گزینه (۴) نادرست است. حالا باید گزاره مستقل این جمله را پیدا کنیم. همانطور که در متن درس هم گفتیم هر جمله باید یک گزاره مستقل و به عبارت ساده‌تر یک فعل داشته باشد، پس باید ببینیم گزاره مستقل ما فعل دارد یا نه. می‌بینید که فعل دارد و فعل آن هم **are** است. پس گزینه (۲) هم نادرست است چون **fill** نادرست است؛ اگر طراح می‌گفت **that fill**، آن وقت می‌توانستیم این گزینه را بررسی کنیم ولی اینجا چنین چیزی نگفته است. گزینه (۱) هم که بی‌معنی است. پس فقط گزینه (۳) جواب صحیح است.

۳۷- گزینه «۳» مثلاً فرض کنید که گزارشی از یک شرکت بزرگ علنی می‌شود و می‌گویند که کارمندان ۵/۳ درصد اوقات دیر سر کار می‌رسند.
توضیح گرامری: اول از همه اینکه بعد از عدد، **percent** استفاده می‌کنیم نه **percentage**. پس گزینه‌های (۲) و (۴) اشتباه هستند. ضمناً بعد از عدد حالا هر عددی که باشد، **percent** به کار می‌رود نه **percents**.

۳۸- گزینه «۴» نیازی نیست پول زیادی صرف بچه‌ها شود. چیزی که آنها به آن نیاز دارند قیمت چندانی ندارد و شامل وقت، صبوری، آرامش و عشق و محبت می‌باشد.

توضیح گرامری: یک توالی داریم؛ پس اولین کاری که باید انجام دهیم این است که اجزا و عناصر توالی جمله ما، موازی باشند. دو عنصر اول توالی، اسم هستند؛ پس باید بقیه اجزا و عناصر توالی هم اسم باشند: **.... your time, patience, comfort and love.**

بخش دوم: واژگان

دستورالعمل: در سؤالات زیر، از بین گزینه‌های (۱)، (۲)، (۳) و (۴) پاسخی را انتخاب کنید که به بهترین نحو جای خالی را پر کند. آنگاه پاسخ‌تان را روی پاسخنامه علامت بزنید.

۳۹- گزینه «۱» زمانی که به دوست شوخ‌طبع خودم، آدامس بادکنکی دادم، سرش را تکان داد و گفت «من آدامس بادکنکی نمی‌خورم و از آن بیزارم».
 (۱) دوری کردن (۲) فوران کردن (۳) کج نگاه کردن، تحریف کردن (۴) پس زدن، عقب کشیدن

۴۰- گزینه «۲» گرچه پتی دعوتنامه دریافت کرد، نتوانست در مراسم انتخاب حکمران جدید شرکت کند.
 (۱) قرار ملاقات (۲) مراسم انتخاب، گشایش (۳) تشریفات مذهبی (۴) ثبت نام

۴۱- گزینه «۴» تلاش برای نتیجه‌گیری در مورد ادبیات پست‌مدرن، نه تنها دشوار بلکه احمقانه است چرا که این ادبیات شامل سبک‌ها و عناصر مختلف است.
 (۱) الهام بخشیدن (۲) سزاوار بودن (۳) پیشگویی کردن (۴) شامل شدن

۴۲- گزینه «۱» هیچ سختی‌ای وجود ندارد که با شجاعت و اراده قابل حل نباشد.
 (۱) اراده (۲) قدردانی (۳) گمانه‌زنی (۴) همبستگی

۴۳- گزینه «۳» به سربازها دستور داده شد که به هیچ‌وجه از آن گیاه تغذیه نکنند چون سمی بود. در عین حال اگر چنین کاری نمی‌کردند از گرسنگی می‌مردند.
 (۱) نوب بدیع (۲) یدکی (۳) سمی، مضر (۴) ماجراجو

۴۴- گزینه «۲» در طول این کار، آنتونی به‌عنوان رأس جنبش حقوق زنان موردشناخت عامه قرار گرفت. اما مقاله‌نویسان مردی که ناجوانمردانه وی را مورد تمسخر قرار دادند، دیدگاه نسبتاً خوبی به او داشتند.
 (۱) خودمختار (۲) ناخوشایند (۳) ناسازگار (۴) سنجیده، عاقلانه

استعداد تحصیلی

و

زبان انگلیسی

۱۳۹۹

سوالات آزمون گروه علوم انسانی دکتری ۹۹

استعداد تحصیلی

بخش اول: درک مطلب

راهنمایی: در این بخش، دو متن به‌طور مجزا آمده است. هر یک از متن‌ها را به‌دقت بخوانید و پاسخ سؤال‌هایی را که در زیر آن آمده است، با توجه به آنچه می‌توان از متن استنتاج یا استنباط کرد، پیدا کنید و در پاسخنامه علامت بزنید.

متن (۱)

با تمام مزایایی که کار گروهی دارد، نباید ناگفته بماند که استفاده از کار ترجمه گروهی، محدودیت‌هایی نیز دارد و قابل استفاده بی‌قید و شرط برای همه انواع متون نمی‌باشد. همکاری گروهی تنها در صورتی می‌تواند موفق باشد که امکان کار به‌صورت فرافردی بر روی موضوع فعالیت (که در اینجا، متن است)، برای تمامی اعضا فراهم باشد. یعنی باید تمام اعضا بتوانند به دیدگاه، برداشت و درک غیرفردی و مشترک نسبت به موضوع فعالیت دست یابند، تا انجام آن فعالیت به‌صورت گروهی ممکن باشد. در رابطه با ترجمه، این بدان معنی است که تنها متن‌هایی قابل ترجمه گروهی هستند که امکان برداشت فرافردی را برای تمام خوانندگان فراهم کنند. همان‌طور که می‌دانیم، متون، ابعاد و ویژگی‌های متفاوت دارند که موضوع مبحث طبقه‌بندی متن در گستره زبان‌شناسی متن است. تمام متن‌ها جنبه‌های محتوایی دارند که همراه با طبقه‌بندی متن با ویژگی‌های دیگر متن، کاربرد متن را مشخص می‌کنند. جنبه محتوایی متن با توجه به کاربرد متن، دارای درجه‌های متفاوتی از اهمیت در مقایسه با سایر ویژگی‌های متن است. برای مثال، در یک کاتالوگ فنی، بُعد محتوایی متن و بیان دقیق و واضح محتوا، بالاترین اولویت را دارد، در حالی که اولویت پیام و محتوای متن، گاهی اوقات در یک متن ادبی یا شعر، اغلب در مراتب پایین‌تری از ابعاد و ویژگی‌های زیبایی متن قرار می‌گیرد. فرض بر این است، تا هنگامی که محتوای یک متن، دارای بالاترین اولویت در متن بوده و تحت تأثیر سایر ویژگی‌های ادبی و زیبایی‌شناختی، دچار تغییر یا تخفیف نشده باشد و به‌طور آشکار و فرافردی، قابل شناسایی دقیق باشد و در ترجمه، مستلزم تحقق و رعایت سبک فردی خاصی در ترجمه نباشد، می‌توان آن متن را برای ترجمه گروهی مناسب دانست. با این تعریف، تمام متون محتوا محور، مانند متون علمی و فنی، متون حقوقی، متون اقتصادی و موارد بسیار دیگر، برای ترجمه گروهی مناسب بوده و کار ترجمه گروهی، در متونی با ویژگی‌های انفرادی و زیبایی‌شناختی و ادبی، بسیار سخت و حتی غیرممکن خواهد بود.

۱- بر طبق متن، کدام مورد زیر، صحیح است؟

- ۱) اولویت پیام در متونی با ویژگی‌های انفرادی و زیبایی‌شناختی و ادبی، یکسان است.
- ۲) بهترین راهبرد برای درک ابعاد و ویژگی‌های متفاوت متون، بررسی گستره زبان‌شناسی آن متون است.
- ۳) وقتی متنی مناسب ترجمه گروهی باشد، تمامی افراد گروه توانسته‌اند به دیدگاه و برداشتی غیرفردی و مشترک نسبت به موضوع فعالیت دست یابند.
- ۴) ممکن است متنی، امکان برداشت فرافردی برای مترجم داشته باشد، ولی پس از ترجمه، این ویژگی را برای خواننده فراهم نیاورد.

۲- کدام مورد زیر، به تعریف نویسنده متن از مفهوم «فرافردی»، نزدیک‌تر است؟

- ۱) غیرشخصی
- ۲) روان‌شناختی
- ۳) جنبه محتوایی
- ۴) زیبایی‌شناختی

۳- مقصود اصلی متن حاضر، کدام است؟

- ۱) بررسی بایدها و نبایدها در به‌کارگیری روشی معمول، ولی مهجور
- ۲) استدلال در جهت فراهم ساختن بهره‌بری از یک رویکرد
- ۳) ایجاد تغییر در سوءگیری یک تکنیک علمی
- ۴) تبیین رهیافتی جدید برای حرفه‌ای جاقفاده

۴- هدف نویسنده متن از اشاره به «کاتالوگ فنی»، کدام مورد است؟

- ۱) ارائه نمونه‌ای از طبقه‌بندی متن
- ۲) روشن کردن مفهوم جمله قبلی در متن
- ۳) مثالی بازمتنی با پتانسیل برداشت فرافردی
- ۴) تبیین گستره زبان‌شناختی متون مناسب برای ترجمه

متن (۲)

پیش از آنکه هنرمندان را نابغه بدانیم، آنها را صنعتگر (آرتیزان) می‌دانستیم. این دو واژه، نه برحسب تصادف، که در حقیقت یکی هستند. «آرت» از مصدری به معنای «به هم بستن» یا «با هم جور کردن» مشتق شده است - یعنی «درست کردن» یا «ماهرانه ساختن» - معنایی که همچنان در عبارتهایی نظیر «هنر آشپزی» و کلماتی نظیر «آرت فول»، در معنای «حیله‌گر»، حفظ شده است. ممکن است باخ را یک نابغه بدانیم، ولی او خود را یک صنعتگر می‌دانست، یک سازنده. تمام مجموعه ایده‌ها و اعمال، با چنین برداشتی همراه بودند. [۱] هنرمندان برای فراگیری روش‌های مرسوم درست، مانند صنعتگران، کارآموزی و شاگردی می‌کردند. خلاقیت ارزشمند شمرده می‌شد، با این وجود، اعتبار و ارزش، بیش از هر چیز دیگر، ناشی از سنت بود. در جهانی که همچنان تحت سلطه ساختار اجتماعی کاملاً سخت و غیرمنطقی بود، هنرمندان با سایر صنعتگران گرد هم آمدند و طبقه‌های میانی یا میانی رو به پایین، درست زیر طبقه تجار، در اجتماع تشکیل دادند؛ به طور خلاصه، می‌توان گفت که تفاوت میان هنر و صنعت، در بهترین حالت، بسیار ناچیز بود. [۲] در حقیقت، مفهوم بنیادی هنر، چنانچه بعدها از هنر دریافت شد، در آن هنگام وجود نداشت.

[۳] بعدها هنر به اوج قدر و منزلت روحانی خود دست یافت و هنرمندان نیز در پی آن. هنرمندان شدند انسان‌های نابغه: منزوی و گوشه‌گیر، درست مانند یک مرد مقدس؛ منبع الهام. [۴] هنر مبدل به مفهومی واحد شد، دربرگیرنده موسیقی، تئاتر و ادبیات به‌علاوه هنرهای بصری، اما همچنین به تعبیری، خود را از یکایک آنها جدا ساخت. «هنر برای هنر»، شعاری است زیبایی‌شناسانه که به اوایل قرن نوزدهم میلادی بازمی‌گردد. اصطلاح «Gesamtkunstwerk»، آرزو یا آرمان «کار هنری کامل»، که بنا بر گفته موسیقی‌دان معروف، واگنر، بسیار ارزشمند بود، نیز متعلق به همین دوران است. یک قرن بعد، با آمدن هنگامه مدرنیسم، دوران پیکاسو، جویس و استراوینسکی، هنرمندان در بالاترین جایگاه اجتماعی ایستادند. اشراف‌زادگان فرهنگی که اشراف‌زادگان قدیمی یا بالامقام‌ترین آنها در هر طبقه‌ای، خواستار چیزی بیش از همنشینی با آنها نبودند.

به‌طور اخص، پس از جنگ جهانی دوم، هنر، همانند تمامی ایدئولوژی‌هایی که پا به سن می‌گذارند، نهادینه شد. شوراهای هنری، گروه‌های سرمایه‌گذار، برنامه‌های آموزشی، اقامت‌های تحصیلی، مجلات و جایزه‌ها به وجود آمدند - یک نظام دیوان‌سالاری تمام‌عیار. با نهادینه شدن هنر، هنرمند نیز به ناچار راه مشابهی را طی کرد. هنرمند نابغه مبدل شد به هنرمند حرفه‌ای. هنرمند مثل یک دکتر یا وکیل، به مدارس عالی می‌رفت - دوره‌های ارشد هنرهای زیبا نیز در آن زمان، به سرعت در حال گسترش بودند - و پس از آن در پی به‌دست آوردن جایگاهی بود. آموزش، حرفه‌ای بود و به تبع آن، آثاری که تولید می‌شدند نیز حرفه‌ای بودند. مهارت - یا آن گونه که در برنامه‌های مدارس عالی به‌طور مکرر بدان اشاره می‌شد، «تکنیک» - و نه الهام‌بخشی یا سنت، مبدل به اصل مورد پذیرش در میان اساتید زیبایی‌شناسی شد. هنرمندان در مقام نوابغ، ممکن بود گاهی تظاهر به آن کنند که اثرشان را در حالتی از شوریدگی روحانی سرهم‌بندی کرده‌اند، اما هیچ هنرمند باعزت‌نفسی، در مقام یک استاد، هرگز نمی‌توانست چنین مدعایی داشته باشد.

۵- کدام مورد زیر، ادامه منطقی متن حاضر است؟

- (۱) بازگشت دوباره هنرمند به‌عنوان نابغه منزوی
(۲) تأثیر نوع تصور جامعه از هنرمند بر نحوه آموزش هنری
(۳) بررسی رابطه شوریدگی هنری با عزت‌نفس هنرمند
(۴) تحولات بعدی در نوع نگرش به هنر و هنرمند

۶- اطلاعات کافی برای پاسخ به کدام سؤال زیر، در متن موجود است؟

- (۱) چرا هنر در مقطعی در سیر تحول و تکامل خود، ویژگی‌های یک نظام دیوان‌سالاری را به خود گرفت؟
(۲) چه چیزی باعث شد که در مقطعی خاص، هنر به اوج قدر و منزلت روحانی خود برسد؟
(۳) در دوران هنرمندانی چون باخ، ارزش خلاقیت هنری، از کجا نشئت می‌گرفت؟
(۴) برخی هنرمندانی که در آفرینش مدرنیسم نقش‌آفرینی کردند، کدام‌اند؟

۷- از کدام روش استدلالی زیر، در متن استفاده نشده است؟

- (۱) توصیف برمبنای توالی زمانی (۲) تمسک به منبع موثق (۳) قیاس (۴) مثال

۸- کدام محل در متن که با شماره‌های [۱]، [۲]، [۳] و [۴] مشخص شده‌اند، بهترین محل برای قرار گرفتن جمله زیر است؟

«با این حال، این تصور از هنرمند، به‌عنوان یک نابغه منزوی، به زودی منسوخ شد.»

- (۱) [۱] (۲) [۲] (۳) [۳] (۴) [۴]

پاسخنامه آزمون گروه علوم انسانی دکتری ۹۹

استعداد تحصیلی

بخش اول: درک مطلب

پاسخ سؤالات متن (۱)

خلاصه متن: باید‌ها و نباید‌های ترجمه گروهی به عنوان نمونه‌ای از کار گروهی، بیان ویژگی متن‌هایی که می‌توانند به صورت گروهی ترجمه شوند، بیان جنبه‌های محتوایی متن‌ها با توجه به کاربرد آنها با ذکر مثال کاتولوگ فنی و متون ادبی و شعر.

۱- گزینه «۳» گزینه (۱) با توجه به توضیحات سطرهای ۱۳ و ۱۴ غلط است. گزینه (۲) با توجه به سطرهای ۵ و ۶ غلط است. گزینه (۴) با توجه به سطرهای ۵ اشتباه است. گزینه (۳) با توجه به سطرهای ۲ تا ۴ صحیح است.

۲- گزینه «۱» با توجه به متن مفهوم واژه «فراپردی» در کارهای گروهی به معنای «غیرشخصی» می‌باشد.

۳- گزینه «۲» مقصود اصلی متن از بیان ویژگی‌های متن‌هایی که قابلیت ترجمه به صورت گروهی دارند و متن‌هایی که این ویژگی را ندارند فراهم ساختن بستر مناسب جهت معرفی و استفاده از ترجمه گروهی به عنوان یک رویکرد مناسب می‌باشد.

۴- گزینه «۲» اشاره به «کاتولوگ فنی» در سطر ۸، مثالی برای بیان دقیق‌تر و روشن‌تر مفهوم «جنبه محتوایی» در سطر قبل از آن می‌باشد.

پاسخ سؤالات متن (۲)

ریشه‌یابی هنر و هنرمند، ناچیز بودن تفاوت بین هنر و صنعت، در واقع هنرمندان خود صنعتگران ماهری بودند، تفاوت مفهوم بنیادی هنر در زمان گذشته و حال - قدرت و منزلت هنر و هنرمندان، بالاترین جایگاه هنرمندان در دوران مدرنیسم، هم‌نشینی اشراف‌زادگان با هنرمندان - نهادینه شدن هنر پس از جنگ جهانی دوم، تبدیل هنرمند نابغه به هنرمند حرفه‌ای، هنر رنگ‌وبوی آموزش، مهارت و تکنیک به خود گرفت، نگرش‌های نوین به هنر و هنرمند.

۵- گزینه «۴» در پاراگراف آخر متن به نهادینه شدن هنر پس از جنگ جهانی دوم و تغییرات به وجود آمده در این حوزه پرداخته است. پس می‌توان گفت موضوع پاراگراف بعد از این متن اشاره به تحولات بعدی در نگاه به هنر و هنرمند می‌باشد.

۶- گزینه «۱» با توجه به سطرهای ۱۷ و ۱۸ می‌توان گفت علت این که هنر در مقطعی از سیر تکامل خود ویژگی یک نظام دیوان‌سالار را به خود گرفت، نهادینه شدن هنر و بهره‌مندی از ویژگی‌هایی نظیر شوراهای هنری، گروه‌های سرمایه‌گذار، برنامه‌های آموزشی، مجلات، جوایز و... که مختص نظام‌های دیوان‌سالار می‌باشد، دانست.

۷- گزینه «۳» در استدلال‌های موجود در متن از قیاس و مقایسه استفاده نشده است. اما سایر استدلال‌ها را شامل می‌شود:

۱- توصیف بر مبنای توالی زمانی (پاراگراف دوم و سوم)، ۲- تمسک به منبع موثق (پاراگراف دوم سطر ۱۳ و ۱۴)، ۳- مثال‌های پاراگراف دوم.

۸- گزینه «۴» بهترین جایگاه برای جمله «با این حال، این تصور از هنرمند، به عنوان یک نابغه منزوی، به زودی منسوخ شد» با توجه به کلمه‌های نابغه و منزوی در جمله فوق و شروع جمله با اصطلاح «با این حال» بهترین محل برای قرار گرفتن جمله فوق، متن شماره [۴] است.

استعداد تحصیلی

و

زبان انگلیسی

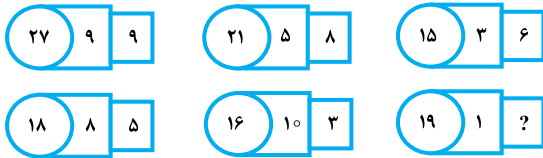
۱۴۰۰

بخش چهارم: حل مسئله

راهنمایی: این بخش از آزمون استعداد، از انواع مختلف سؤال‌های کتبی، شامل مقایسه‌های کتبی، استعداد عددی و ریاضیاتی، حل مسئله و... تشکیل شده است. توجه داشته باشید به خاطر متفاوت بودن نوع سؤال‌های این بخش از آزمون، هر سؤال را براساس دستورالعمل ویژه‌ای که در ابتدای هر دسته سؤال آمده است، پاسخ دهید.

راهنمایی: هر کدام از سؤال‌های ۲۴ تا ۲۷ را به دقت بخوانید و جواب هر سؤال را در پاسخنامه علامت بزنید.

۲۴- در هر کدام از اشکال زیر، بین اعداد هر شکل، ارتباط خاص و یکسانی برقرار است. به جای علامت سؤال، کدام عدد باید قرار بگیرد؟

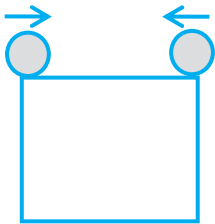
(۱) ۱۵

(۲) ۱۱

(۳) ۱۰

(۴) ۹

۲۵- دو نفر مطابق شکل زیر، هر کدام روی یک رأس زمین مربعی ایستاده‌اند. آنها همزمان، یکی ساعتگرد و دیگری پادساعتگرد و یکی با سرعت دو برابر سرعت دیگری، شروع به قدم زدن می‌کنند. در چه مکانی، آنها برای سومین مرتبه، از کنار یکدیگر عبور می‌کنند؟

(۱) در نقطه‌ای که یک ضلع را به نسبت ۱ به ۲ تقسیم می‌کند.

(۲) روی یکی از رئوس پایین

(۳) روی یکی از رئوس بالا

(۴) وسط یکی از اضلاع

۲۶- در یک بسته، سه نوع چای A، B و C به ترتیب به نسبت‌های ۲ به ۵ به m با هم مخلوط شده‌اند. اگر ۱۲/۵ درصد مخلوط را چای نوع A تشکیل داده باشد، m کدام است؟

(۴) ۶

(۳) ۷

(۲) ۸

(۱) ۹

۲۷- در یک کلاس روستایی، اگر معلم به هر دانش‌آموز پسر ۳ سیب و به هر دانش‌آموز دختر ۷ سیب بدهد، ۴ سیب اضافه می‌آورد و اگر برعکس، به هر دانش‌آموز پسر ۷ سیب و به هر دانش‌آموز دختر ۳ سیب بدهد، ۴ سیب کم می‌آورد. این کلاس، چند دانش‌آموز پسر بیشتر از دانش‌آموز دختر دارد؟

(۴) ۲

(۳) ۳

(۲) ۴

(۱) ۵

راهنمایی: سؤال ۲۸، شامل دو مقدار یا کمیت است، یکی در ستون «الف» و دیگری در ستون «ب». مقادیر دو ستون را با یکدیگر مقایسه کنید و با توجه به دستورالعمل، پاسخ صحیح را به شرح زیر تعیین کنید:

• اگر مقدار ستون «الف» بزرگ‌تر است، در پاسخنامه گزینه (۱) را علامت بزنید.

• اگر مقدار ستون «ب» بزرگ‌تر است، در پاسخنامه گزینه (۲) را علامت بزنید.

• اگر مقادیر دو ستون «الف» و «ب» با هم برابر هستند، در پاسخنامه گزینه (۳) را علامت بزنید.

• اگر براساس اطلاعات داده شده در سؤال، نتوان رابطه‌ای را بین مقادیر دو ستون «الف» و «ب» تعیین نمود، در پاسخنامه گزینه (۴) را علامت بزنید.

۲۸- از سه دوست درخصوص سن آنها پرسیده شد. یکی از آنها می‌گوید: «سن من به اندازه مجموع سن دو نفر دیگر است.» و یکی دیگر از آنها می‌گوید: «سن من به اندازه میانگین سن دو نفر دیگر است.»

(ب)

(الف)

۱/۵ برابر سن جوان‌ترین فرد

نصف سن مسن‌ترین فرد

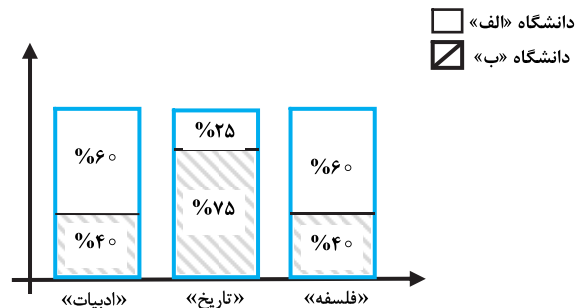
راهنمایی: با توجه به اطلاعات، جدول و نمودار زیر، به سؤال‌های ۲۹ و ۳۰ پاسخ دهید.

مجموع تعداد دانشجویان رشته‌های «ادبیات»، «تاریخ»، «فلسفه» و «حقوق» در دو دانشگاه «الف» و «ب» برابر است. جدول سمت راست، نسبت تعداد دانشجویان هر رشته از مجموع دانشجویان ۴ رشته در دو دانشگاه و نمودار سمت چپ، درصد تعداد دانشجویان هر دانشگاه در سه رشته فلسفه، تاریخ و ادبیات از مجموع تعداد دانشجویان همان رشته را نشان می‌دهد.

جدول «نسبت تعداد دانشجویان هر رشته از مجموع دانشجویان ۴ رشته در دو دانشگاه»

رشته	ادبیات	تاریخ	فلسفه	حقوق
نسبت	$\frac{۳}{۱۰}$	$\frac{۱}{۵}$	$\frac{۳}{۱۶}$	$\frac{۵}{۱۶}$

نمودار «درصد تعداد دانشجویان هر رشته دانشگاه در سه رشته فلسفه، تاریخ و ادبیات از مجموع تعداد دانشجویان همان رشته»

۲۹- چند درصد از دانشجویان رشته حقوق، در دانشگاه «الف» تحصیل می‌کنند؟

۱۵/۷۵ (۴)

۱۷/۲۵ (۳)

۴۶/۵ (۲)

۵۰/۴ (۱)

۳۰- اگر ۹۶ دانشجو در رشته ادبیات فارسی در دانشگاه «ب» تحصیل کنند، چند دانشجو در رشته تاریخ در دانشگاه «ب» تحصیل می‌کنند؟

۱۶۰ (۴)

۱۲۰ (۳)

۶۰ (۲)

۴۰ (۱)

۲۳- گزینه «۴» قبل از شروع مراحل داشتیم:

که به طور قطع $A = 3$ و $C = 4$ و $E = 2$ مشخص شده بود.

بخش چهارم: حل مسأله

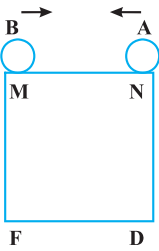
۲۴- گزینه «۴» در هر ترکیب $\boxed{a} \boxed{b} \boxed{c}$ رابطه به صورت $a = b + 2c$ است، یعنی عدد درون مربع سمت راست در ۲ ضرب شده و با عدد شکل وسط

$$۱۹ = ۱ + ۲ \times ? \Rightarrow ۲ \times ? = ۱۸ \Rightarrow ? = \frac{۱۸}{۲} = ۹$$

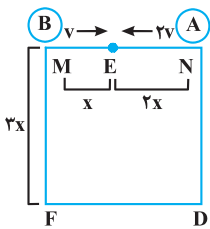
جمع می‌شود و درون دایره نوشته می‌شود. پس داریم:

۲۵- گزینه «۲» فرض می‌کنیم که سرعت A دو برابر سرعت B است، بنابراین در یک مدت زمان

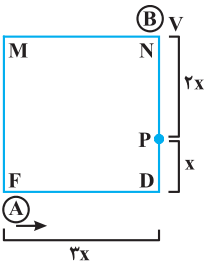
مشخص، مسافتی که A طی می‌کند، دو برابر B است.

برای اولین بار در نقطه‌ای روی ضلع MN (E) که $EN = 2MN (V_A = 2V_B)$ است از کنار یکدیگر عبور می‌کنند. در واقع با فرض اینکه طول هر ضلع $3x$ باشد، A به اندازه $2x$ و B به اندازه x را طی می‌کنند و به هم می‌رسند.

وقتی A از E به نقطه F برسد $3x + x = 4x$ مسافت را طی کرده است، در مقابل B از نقطه E به نقطه N رسیده است. وقتی A از نقطه F به اندازه $4x$ مسافت طی کند و به نقطه P برسد B نیز پس از طی $2x$ مسافت به نقطه P می‌رسد و برای بار دوم به هم می‌رسند (برای درک بهتر فاصله کامل یک دور کامل جدید روی چهار ضلع مربع $4 \times 3x = 12x$ است که از این $12x$ ، به اندازه $8x$ را A و $4x$ را B طی می‌کند که این طی کردن‌ها باعث ملاقات در نقطه P شده است).

برای رسیدن مجدد برای بار سوم، باز هم باید مسافت $12x$ طی شود که $8x$ سهم A در خلاف جهت ساعت و $4x$ سهم B در جهت ساعت می‌باشد، واضح است پس از طی این مسافت‌ها متوسط هر یک از نفرات A و B، تلاقی در نقطه F اتفاق می‌افتد.

۲۶- گزینه «۱» با توجه به صورت سؤال چون سه نوع جای A، B و C به ترتیب به نسبت ۲ به ۵ به m با هم ترکیب شده‌اند، پس نسبت A به کل مخلوط به شکل زیر است:

$$\text{نسبت A به کل مخلوط} = \frac{۲}{۲+۵+m} = \frac{۲}{۷+m}$$

از طرفی گفته شده $12/5$ درصد مخلوط جای نوع A است؛ یعنی $\frac{۱۲۵}{۱۰۰}$ و یا به عبارتی $\frac{۱}{۸}$ و لذا داریم:

$$\frac{۱}{۸} = \frac{۲}{۷+m} \Rightarrow ۷+m = ۲ \times ۸ \Rightarrow m = ۱۶-۷ = ۹$$

۲۷- گزینه «۴» اگر تعداد پسران کلاس را y و تعداد دختران را x در نظر بگیریم، آنچه مورد سؤال قرار گرفته است حاصل $y-x$ است:
 $7y + 3x - 4 = 3y + 7x + 4$ یا $4y + 3x - 4 = 7y + 3x - 4$
 $\Rightarrow (4y - 3y) + (3x + 7x) = 4 + 4 \Rightarrow 4y - 4x = 8 \Rightarrow y - x = 2$

$$a \leq b \leq c$$

۲۸- گزینه «۳» سن افراد حاضر در جمع را a ، b و c در نظر می‌گیریم و فرض می‌کنیم:

$$c = a + b \quad , \quad b = \frac{a+c}{2}$$

بنابر فرضیات داریم:

مقدار ستون (الف) = نصف سن مسن ترین فرد: اگر این مقدار را x در نظر بگیریم، داریم:

$$x = \frac{a+b}{2} \Rightarrow \frac{c}{2} = \frac{a + \frac{a+c}{2}}{2} \Rightarrow \frac{c}{2} = \frac{3}{4}a + \frac{c}{4} \Rightarrow \frac{c}{4} = \frac{3}{4}a$$

$$c = 3a \Rightarrow x = \frac{c}{2} = \frac{3}{2}a = 1/5a$$

$$y = 1/5a$$

مقدار ستون (ب) = $1/5$ برابر سن جوانترین فرد: اگر این مقدار را y در نظر بگیریم، داریم:
 بنابراین $x = y$ است و لذا گزینه (۳) جواب است.

۲۹- گزینه «۱» با توجه به مخرج کسر در جدول فرض کنید تعداد کل دانشجویان هر دو دانشگاه $1600X$ باشد، بنابراین با توجه به فرض مسأله تعداد دانشجویان دانشگاه (الف) برابر $800X$ و دانشگاه (ب) هم برابر $800X$ است.

$$\text{کل حقوق} = \frac{5}{16} \times 1600X = 500X$$

$$\text{ادبیات (الف)} = \frac{60}{100} \times \frac{3}{10} \times 1600X = 288X$$

$$\text{تاریخ (الف)} = \frac{25}{100} \times \frac{1}{5} \times 1600X = 80X$$

$$\text{فلسفه (الف)} = \frac{60}{100} \times \frac{3}{16} \times 1600X = 180X$$

$$\text{ستون (الف)} = 800X - (288X + 80X + 180X) = 252X \Rightarrow \frac{252X}{500X} \times 100 = 50.4\%$$

۳۰- گزینه «۳»

$$\text{ادبیات (ب)} = \frac{40}{100} \times \frac{3}{10} \times 1600X = 192X$$

$$\left. \begin{array}{l} 192 \times X = 96 \Rightarrow X = \frac{1}{2} \\ \text{تاریخ (ب)} = \frac{75}{100} \times \frac{1}{5} \times 1600X = 240X \end{array} \right\} \text{نفر } 120 = \text{تاریخ (ب)}$$

دروس تخصصی

۱۳۹۵

سؤالات مشاوره

آمار و روش تحقیق

- ۱- در کدام یک از روش‌های پژوهشی، داده‌های جمع‌آوری شده، به صورت دیداری تحلیل می‌شود؟
 (۱) پدیدارشناسی (۲) مطالعه موردی (۳) آرشویی (۴) تک آزمودنی
- ۲- پژوهشگری قصد دارد در یک طرح آزمایش پس‌آزمون با گروه کنترل، که یک متغیر مشتبه‌کننده با متغیر وابسته، همبستگی بالایی دارد، مناسب‌ترین آزمون برای تحلیل آماری را انجام دهد. کدام آزمون مناسب‌تر است؟
 (۱) تحلیل واریانس دوعاملی (۲) تحلیل رگرسیون چندگانه (۳) آزمون تی مستقل (۴) تحلیل کواریانس
- ۳- با فرض یکسان بودن سایر شرایط، در چه صورتی طرح بلوک‌های تصادفی بر تحلیل کواریانس، برتری دارد؟
 (۱) طرح مطالعه از نوع طرح گروه‌های نامعادل باشد. (۲) طرح مطالعه از نوع آشیانه‌ای باشد.
 (۳) همبستگی متغیر کمکی با متغیر وابسته کمتر از $0/4$ باشد. (۴) همبستگی متغیر کمکی با متغیر وابسته بزرگ‌تر از $0/6$ باشد.
- ۴- در بخش یافته‌های یک گزارش پژوهشی، نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه به این صورت گزارش شده است: $R^2 = 0/25, F(4, 143) = 36/18, p < 0/01$. حجم نمونه و تعداد متغیرهای پیش‌بین، به ترتیب کدام است؟
 (۱) $4-148$ (۲) $5-150$ (۳) $3-147$ (۴) $3-139$
- ۵- در صورتی که کواریانس هوش ریاضی و معدل برابر ۳ و واریانس هر کدام به ترتیب ۴ و ۹ باشد، درصد واریانس تبیین نشده، چقدر است؟
 (۱) $0/75$ (۲) $0/92$ (۳) $0/6$ (۴) $0/25$
- ۶- در یک طرح پژوهش درون‌گروهی که متغیر مستقل ۴ سطح دارد، برای متوازن‌سازی کامل چند ترتیب وجود دارد؟
 (۱) ۱۶ (۲) ۲۴ (۳) ۸ (۴) ۳
- ۷- پایایی بازآزمایی یک آزمون هوشی با میانگین 100 و انحراف استاندارد ۱۵ برابر با $0/75$ است. کدام مورد می‌تواند همبستگی نمرات این آزمون با پیشرفت تحصیلی باشد؟
 (۱) $0/80$ (۲) $0/95$ (۳) $0/76$ (۴) $0/40$
- ۸- به منظور بررسی نقش تعدیل‌کنندگی یک متغیر (Z) در رابطه بین دو متغیر X و Y از کدام یک از روش‌های ورود متغیرها به مدل رگرسیون می‌توان استفاده کرد؟
 (۱) سلسله‌مراتبی (۲) گام‌به‌گام (۳) هم‌زمان (۴) حذفی
- ۹- اگر میزان اندازه اثر برابر با $d = 0/5$ و پارامتر نامرکزیت دلتا برابر با $\delta = 4$ باشد، حجم نمونه برابر کدام است؟
 (۱) ۸ (۲) ۱۶ (۳) ۳۲ (۴) ۶۴
- ۱۰- پژوهشگری به منظور بررسی تأثیر درمان‌شناختی بر کاهش افسردگی، از طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده نمود. بعد از تأیید فرضیه، به منظور فهم نحوه اثرگذاری از نظریه برخاسته از داده‌ها (Grounded theory) بهره گرفت، وی از کدام یک از طرح‌های پژوهش آمیخته استفاده کرده است؟
 (۱) اکتشافی (۲) درهم‌تنیده (۳) تبیینی (۴) چندسویه‌سازی
- ۱۱- برای بررسی «تشخیص مناسب بودن یک فراورده آموزشی» و «تعیین روابط تحلیلی میان حوادث گذشته و حال» به ترتیب کدام یک از انواع پژوهش‌ها، مناسب‌تر است؟
 (۱) بنیادی - کاربردی (۲) تحقیق و توسعه - کاربردی (۳) تحقیق و توسعه - بنیادی (۴) کاربردی - بنیادی
- ۱۲- پژوهشگری به منظور بررسی اثربخشی آموزش مهارت‌های زندگی، بر کاهش ناسازگاری زوجین، ۱۵ زوج را انتخاب و میزان ناسازگاری آن‌ها را چهار مرحله قبل و چهار مرحله بعد از مداخله اندازه می‌گیرد. این مطالعه جزء کدام یک از انواع پژوهش‌ها قرار می‌گیرد؟
 (۱) تمام‌آزمایشی (۲) پیش‌آزمایشی (۳) شبه‌آزمایشی (۴) طولی

پاسخنامه مشاوره

آمار و روش تحقیق

۱- گزینه «۴» در طرح تحقیق تک‌آزمودنی، پژوهشگر به بررسی تأثیر یک متغیر بر متغیر دیگر می‌پردازد، اما بررسی اثرهای متغیر بر یک (یا چند) آزمودنی متمرکز است. هرچند که در این نوع طرح‌ها ممکن است چندین آزمودنی مورد نظر قرار گیرد، اما داده‌ها برای هر یک از آزمودنی‌ها جداگانه تحلیل می‌شود. گرچه غالباً آزمون‌های آماری پارامتریک یا غیرپارامتریک برای تجزیه و تحلیل داده‌ها به کار برده می‌شود ولی نمایش داده‌ها به وسیله نمودار یک ابزار تحلیلی ابتدایی است که تحلیل‌گر رفتاری از آن استفاده می‌کند. نمودار معمولی‌ترین روشی است که اغلب برای ارائه نتایج مطالعات رفتاری به کار برده می‌شود. به طور معمول سه نوع نمودار مورد استفاده است:

۱- خطی

۲- هیستوگرام

۳- ترکیبی: برای نشان دادن اطلاعات جمع‌آوری شده از آن استفاده می‌کنند. این نمودار مجموع ارزش‌های همه دوره‌های قبلی را نشان می‌دهد. نمودار خطی که محور X در آن برای نشان دادن دوره‌های آزمایش و محور Y برای نشان دادن فراوانی‌ها به صورت درصدی به کار می‌رود.

۲- گزینه «۴» زمانی که بین متغیر مشتبه‌کننده (مداخله) با متغیر وابسته همبستگی بالایی وجود داشته باشد، تحلیل کوواریانس آزمون مناسب‌تری است. در صورتی که $\rho_{xy} > 0/6$ باشد، تا اندازه‌ای بهتر از حتی طرح بلوک‌های تصادفی است و زمانی که $\rho_{xy} > 0/8$ باشد به مراتب بهتر از هر روش آماری حتی طرح بلوک تصادفی است.

۳- گزینه «۳» یک روش جایگزین برای تحلیل کوواریانس، طرح بلوک‌های تصادفی است. طرح بلوک‌های تصادفی در مقایسه با تحلیل کوواریانس در صورتی که همبستگی درون‌گروه‌های بین X و Y نسبتاً کم ($\rho < 0/4$) باشد دارای مزیت‌های بیشتری است. از طرف دیگر تحلیل کوواریانس در صورتی که $\rho > 0/6$ باشد تا اندازه‌ای بهتر و در صورتی که $\rho > 0/8$ باشد به مراتب بهتر است. البته با فرض اینکه در آزمایش، روش کاملاً تصادفی به کار برده شود. در تحلیل کوواریانس فرض می‌شود که معادله‌ی رگرسیون خطی است. هنگامی که این مفروضه رعایت شود به اندازه تعداد درجات آزادی متغیر کمکی (معمولاً ۱ درجه آزادی) از درجات آزادی خطا کم می‌شود. طرح بلوکی تصادفی که برای همین موقعیت به کار برده می‌شود $B-1$ درجات آزادی را از دست می‌دهد که در آن B تعداد بلوک‌هاست. این امر تا اندازه‌ای نتیجه‌ی بهتر تحلیل کوواریانس را برای ارزش زیاد ρ نشان می‌دهد. چون ρ شاخصی از رابطه خطی بین X و Y است، یک ارزش زیاد نشان می‌دهد که مفروضه خطی بودن رگرسیون کم و بیش رضایت‌بخش است. تحلیل کوواریانس در این موقعیت درجات آزادی کمتری را نسبت به طرح بلوکی تصادفی از دست می‌دهد، در حالی که کوواریانس خطا را تا اندازه‌ای زیاد کاهش می‌دهد. با وجود این، هنگامی که رگرسیون در اصل غیرخطی باشد طرح بلوکی تصادفی نسبت به تحلیل واریانس دارای مزیت‌های چندی است. یکی از مزیت‌های تحلیل کوواریانس آن است که این روش را می‌توان در هر کجا که تصادفی ساختن و در نتیجه آزمایش بلوکی تصادفی موجه و منطقی نباشد، به کار برد.

۴- گزینه «۱» با توجه به آن که درجه آزادی F جلوی آن نوشته شده و به صورت کلی $F(k, n-k-1)$ می‌باشد، پس $k=4$ (تعداد متغیرهای پیش‌بین) است. از طرفی همان‌طور که در سؤال گفته شده $n-k-1=143$ می‌باشد. به راحتی با جایگذاری $k=4$ ، مقدار n را به دست می‌آوریم:

$$n - 4 - 1 = 143 \Rightarrow n - 5 = 143 \Rightarrow n = 148$$

«توجه شود که درجه آزادی دوم فیشتر $n-k-1$ است.»

۵- گزینه «۱» کوواریانس هوش ریاضی و معدل برابر با ۳ و واریانس هر کدام به ترتیب ۴ و ۹ می‌باشد. برای به دست آوردن ضریب تبیین از

$$\text{رابطه } r = \frac{\text{COV}(X, Y)}{\sigma_X \cdot \sigma_Y} = \text{مقدار ضریب همبستگی را به دست می‌آوریم: } r = \frac{3}{\sqrt{4} \times \sqrt{9}} = \frac{1}{2}$$

توجه کنید اگر واریانس‌ها برابر با ۴ و ۹ باشد، انحراف معیارها ۲ و ۳ می‌باشد که جذر واریانس‌ها است.

ضریب تبیین برابر است با: r^2 که این مقدار برابر با $\frac{1}{4}$ است. اما در سؤال پرسیده شده که واریانس تبیین نشده که این مقدار برابر است با: $1 - \frac{1}{4} = \frac{3}{4} = 0/75$

۶- گزینه «۲» در طرح‌های پژوهشی درون‌گروهی (طرح‌های فاکتوریلی) با متغیر مستقل در ۴ سطح، تعداد ترتیب‌ها برابر با $4! = 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 24$ می‌باشد.

۷- گزینه «۴» با توجه به آن که پایایی (همبستگی) آزمون با خودش $0/75$ است، همبستگی نمرات این آزمون با پیشرفت تحصیلی قطعاً کمتر از $0/75$ است که تنها گزینه‌ای که نشان‌گر این موضوع است گزینه (۴) است.

۸- گزینه «۱» در رگرسیون سلسله‌مراتبی به نکات زیر می‌توان اشاره کرد:

(الف) در این روش به‌راحتی می‌توان نقش فقط یک متغیر را کنترل کرد و لازم نیست مجموعه‌ای از آن‌ها را استفاده کنیم.

(ب) سیستمی از متغیرهای پیش‌گو را می‌توان مشخص کرد.

$$n = \frac{z_{\alpha}^2 \cdot \sigma^2}{d^2}$$

۹- گزینه «۴» از فرمول حجم نمونه استفاده می‌کنیم.

در این رابطه، d میزان اندازه اثر و σ^2 واریانس می‌باشد. توجه کنید که به‌صورت پیش‌فرض $z_{\alpha} = 1/96 \approx 2$ در نظر گرفته می‌شود.

$$n = \frac{(2)^2 \cdot 4}{\left(\frac{1}{4}\right)^2} \Rightarrow n = 4 \times 4 \times 4 = 64$$

۱۰- گزینه «۳» طرح تبیینی یکی از طرح‌های ترکیبی دومرحله‌ای است. هدف اصلی طرح این است که داده‌های کیفی به تبیین یا بسط نتایج اولیه کمی کمک می‌کند. برای مثال این طرح بیشتر برای مطالعه‌ای مناسب است که در آن پژوهشگر نیازمند داده‌های کیفی است تا بتواند نتایج معنی‌دار یا غیر معنی‌دار را توضیح دهد. از این طرح می‌توان زمانی استفاده کرد که پژوهشگر می‌خواهد براساس نتایج گروه‌هایی را تشکیل دهد و از طریق پژوهش عینی این گروه‌ها را پیگیری کند. در این‌جا ابتدا با فرضیه و داده‌های جمع‌آوری شده از پژوهش کمی استفاده می‌کند و سپس برای پیگیری آن از پژوهش کیفی استفاده کرده است، پس طرح تبیینی است.

انواع متفاوت طرح تبیینی: دو نوع طرح تبیینی وجود دارد: مدل پیگیری تبیین‌ها و مدل انتخاب شرکت‌کننده. با وجود آن که در هر دو مدل مرحله کمی اول و مرحله کیفی به دنبال آن می‌آید اما از نظر نحوه اتصال دو مرحله با یکدیگر فرق دارند، در یکی بیشتر بر بررسی نتایج به صورت جزئی تأکید می‌شود و در دیگری بر انتخاب مناسب شرکت‌کنندگان تأکید می‌شود. همچنین، این دو مدل از لحاظ تأکید نسبی برد و مرحله کمی و کیفی با هم تفاوت دارند، از مدل پیگیری تبیین‌ها هنگامی استفاده می‌شود که پژوهشگر به منظور تبیین یا بسط نتایج کمی به داده‌های کیفی نیاز دارد و از مدل انتخاب شرکت‌کنندگان زمانی استفاده می‌شود که پژوهشگر به داده‌های کمی برای شناسایی و انتخاب هدفمند شرکت‌کنندگان جهت انجام مطالعه پیگیر، عمیق و کیفی نیاز دارد. در این مدل تأکید مطالعه بر مرحله دوم، کیفی است.

۱۱- گزینه «۳» دسته‌بندی تحقیقات برحسب هدف: تحقیقات علمی برحسب هدف به سه دسته بنیادی، کاربردی و تحقیق و توسعه است.

تحقیقات بنیادی، هدف اساسی این نوع تحقیقات آزمون نظریه‌ها، تبیین روابط بین پدیده‌ها و افزودن به مجموعه دانش موجود در یک زمینه خاص است. تحقیقات کاربردی توسعه دانش کاربردی در یک زمینه خاص است و نتایج حاصل از این تحقیقات سریعاً مورد استفاده قرار می‌گیرد.

تحقیق و توسعه (تشخیص مناسب بودن یک فرآورده آموزشی)، در کتاب روش تحقیق در علوم رفتاری نوشته دکتر سرمد و همکاران تحقیق (تحقیق و توسعه) فرایندی است که به منظور تدوین و تشخیص مناسب بودن یک فرآورده آموزشی (طرح‌ها، روش‌ها، برنامه‌های درسی) انجام می‌شود. تحقیق بنیادی در کتاب روش تحقیق در علوم رفتاری نوشته دکتر سرمد و همکاران صفحه ۸۱ هدف تحقیق بنیادی تعیین روابط تحلیلی میان حوادث گذشته و حال است.

۱۲- گزینه «۳» در تحقیقات علوم رفتاری، استفاده از روش انتساب تصادفی دشوار است، به طرح‌های آزمایشی که در آن‌ها نتوان از انتساب تصادفی استفاده کرد، طرح شبه آزمایشی می‌گویند. انواع طرح شبه آزمایشی به شرح زیر است:

۱- طرح تک گروهی - سری‌های زمانی ۲- طرح شبه آزمایشی با گروه گواه ۳- طرح تک آزمودنی

چنانچه طرح تک-گروهی با مشاهده قبل و بعد را بسط دهیم، طرح سری‌های زمانی حاصل می‌شود. به عبارت دیگر، می‌توان قبل از اجرای عمل آزمایشی چندین مشاهده از گروه آزمودنی به عمل آورد. پس از آن متغیر مستقل را اعمال کرد. سپس به چندین مشاهده بر آزمودنی پرداخت. این طرح را می‌توان به صورت زیر نمایش داد:

$$O_1 \quad O_2 \quad O_3 \quad O_4 \quad O_5 \quad O_6 \quad O_7 \quad O_8 \quad O_9 \quad O_{10} \quad O_{11} \quad O_{12} \quad O_{13} \quad O_{14} \quad O_{15} \quad O_{16} \quad O_{17} \quad O_{18} \quad O_{19} \quad O_{20}$$

که در آن $O_1, O_2, O_3, O_4, O_5, O_6, O_7, O_8, O_9, O_{10}, O_{11}, O_{12}, O_{13}, O_{14}, O_{15}, O_{16}, O_{17}, O_{18}, O_{19}, O_{20}$ نمایش مشاهده آزمودنی در فاصله‌ی زمانی چهارگانه قبل از اجرای عمل آزمایشی X^* نمایش عمل آزمایشی، $O_1, O_2, O_3, O_4, O_5, O_6, O_7, O_8, O_9, O_{10}, O_{11}, O_{12}, O_{13}, O_{14}, O_{15}, O_{16}, O_{17}, O_{18}, O_{19}, O_{20}$ نمایش مشاهده آزمودنی‌ها در فاصله چهارگانه پس از اجرای عمل آزمایشی است. در این طرح بسیاری از عواملی که ممکن است اعتبار درونی را تحت تأثیر قرار دهد به وسیله طرح کنترل می‌شود. عامل زمان در این طرح متغیری است که در بررسی تأثیر متغیر مستقل مداخله کند. علاوه بر آن، اثرهای متغیرهای ناخواسته دیگری نیز در نتیجه آزمایش می‌تواند تأثیر بگذارد. از این رو است که معمولاً در صورت امکان طرح چندگروهی سری‌های زمانی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱۳- گزینه «۱» در این مطالعه برای همبستگی بین دو متغیر حجم نمونه ۲۰۰ نفر خیلی مناسب و کافی است، لذا پاسخ (۴) نادرست است. با توجه به حجم نمونه بالا میزان آلفا (خطای نوع اول) نیز مشکل‌ساز نخواهد بود؛ چون با افزایش n می‌توان خطاهای نوع اول را کنترل کرد. پاسخ (۳) و (۱) پاسخ‌های قابل توجهی برای دلیل ناهمخوانی هستند. پایایی پایین ابزار اندازه‌گیری دو متغیر باعث کاهش ضریب همبستگی بین دو متغیر می‌شود و ناهمسانی نمونه پژوهشی اگر به معنای ناهمگنی گروه مورد مطالعه باشد می‌تواند موجب افزایش ضریب همبستگی شود. لذا گزینه (۱) یعنی پایایی پایین ابزار می‌تواند دلیل ناهمخوانی نتایج پژوهش با پیشینه باشد. اما اگر منظور گزینه (۳) ترکیب گروه‌ها با میانگین‌های متفاوت است می‌تواند تأثیرات متفاوتی بر ضریب همبستگی داشته باشد. از این رو گزینه (۳) اشکال دارد.

۱۴- گزینه «۴» در شرایطی که شناسایی جامعه مورد مطالعه یا نفوذ به آن دشوار باشد برای مثال شناسایی معتادان تزریقی یا نفوذ به گروه جنایتکاران کاری دشوار است. در این شرایط می‌توان با شناسایی یک یا چند نفر از آن‌ها اسامی سایر افراد گروه را شناسایی یا کشف کرد و یا به داخل گروه مورد نظر نفوذ کرد.

۱۵- گزینه «۲» پژوهش کیفی با بررسی این مطلب که یافته‌ها و نتایج آن به هدف مطالعه دست می‌یابد و این نتایج، مفروضه‌ها، تخیلات، باورها و ادراکات پیشین پژوهشگر نیست داوری می‌گردد. بنابراین برای اینکه مطالعه قابل تأیید باشد باید بتوانید نشان دهید چگونه داده‌ها به منابع آن‌ها پیوند می‌یابد به گونه‌ای که خواننده بتواند تصدیق کند که نتایج و تفسیرها به گونه مستقیم برخاسته از آن‌هاست. رسیدگی کردن و رشته تصمیم‌گیری‌ها مستلزم آن است که پژوهشگر فردی واکنشگر باشد و پاسخی خودانتقادی به دست آورد که پژوهش خود را چگونه انجام داده است. برای اینکه در طرح پژوهش بتوانیم تأییدپذیری را نشان دهیم باید مقاصد اولیه پژوهش خود یعنی پژوهش پیشنهاد شده، انتظارات، بازشناسی نیاز به این را که در طول مطالعه باید واکنشگر بود را نشان داد. قابل تأیید بودن تحقیق با پدیده عینیت که درباره روش‌های سنتی به کار می‌رود مترادف است. لینکن و گوبا در این باره تأکید می‌کنند که باید این پرسش را مطرح کرد که آیا نتیجه‌ها یا دستاوردهای تحقیق را می‌توان در جای دیگری تأیید کرد. داشتن چنین دیدگاهی باعث شد که آن‌ها یکی از ویژگی‌های اصلی پژوهش (عینیت یا نداشتن تعصب) را کنار بگذارند و آن را در بدنه داده‌ها جایگذاری کنند. بنابراین یکی از شاخصه‌های تحقیق کیفی چنین است که آیا می‌توان با این داده‌ها نتیجه‌های کلی را تأیید کرد و منجر به این خواهد شد که آن‌ها را در جاهای دیگری هم به کار برد؟ این ویژگی درخور تحقیق کیفی است.

۱۶- گزینه «۴» در پژوهش‌های آزمایشی تکرارپذیری اهمیتی بیشتر از قابلیت تعمیم‌پذیری دارد. در برخی از پژوهش‌ها به‌رغم کنترل متغیرهایی که به‌نحوی ممکن است نتایج تحقیق را به مخاطره بیندازد و همچنین انتخاب و جایگزینی تصادفی آزمودنی‌ها در گروه آزمایش و کنترل خطاهایی در نتایج مشاهده شود. کاهش یا کنترل این خطاها به کمک تکرار آزمایش - یعنی انجام چندین زیرآزمایش براساس طرح آزمایشی تنظیم‌شده - امکان‌پذیر خواهد بود. تکرار آزمایش، مقصود آن است که آزمایش اساس تکرارپذیری داشته باشد و به همین دلیل پژوهشگر می‌تواند تعمیم‌پذیری یافته‌ها را فدای تکرارپذیری آن کند، برای این موضوع دست کم دو دلیل وجود دارد: ۱- برآورد خطای آزمایشی که برای سنجش معنا و اهمیت تفاوت‌های مشاهده شده یا برای تعیین فاصله اعتماد به کار می‌رود امکان‌پذیر باشد. ۲- بتوان برآورد دقیق‌تری برای خطای آزمایشی از جمله برآورد اثر میانگین بر عامل به دست آورد.

۱۷- گزینه «۱» نگهداری و ذخیره داده‌های خام و فراهم بودن امکان مراجعه به آن‌ها جهت سنجش تغییرهای پژوهش، کفایت مراجع نامیده می‌شود. لینکن و گوبا افزایش اعتبارپذیری پژوهش راهبردی را به شرح زیر ارائه داده است. ۱- تماس طولانی با محیط پژوهش، ۲- مشاهده مستقیم، ۳- بررسی از زوایای مختلف، ۴- تبادل نظر با همتایان، ۵- تحلیل موارد منفی، ۶- کفایت مراجع

دروس تخصصی

۱۳۹۸

- ۶۲- طبق نظر کارن هورنای، دوران کودکی عمدتاً تحت سلطه کدام نیاز قرار دارد؟
 (۱) امنیت (۲) مهرورزی (۳) پیوندجویی (۴) خودمختاری
- ۶۳- جورج کلی برای تمایز بین سازه (construct) و مفهوم (concept)، به کدام اصل استناد کرده است؟
 (۱) تعدیل (۲) دامنه (۳) دوگانگی (۴) سازمان‌دهی
- ۶۴- روان‌شناسی وجودگرا، با کدام رویکرد پیوند نزدیک‌تری دارد؟
 (۱) روان‌پویشی (۲) تکامل‌نگری (۳) پدیدارشناسی (۴) شناخت اجتماعی
- ۶۵- تأکید بر چگونگی رابطه بین درمانگر - بیمار، نخستین بار در کدام مکتب شخصیت مطرح شد؟
 (۱) روابط شیء (۲) میان‌فردی (۳) مراجع - محوری (۴) تحلیل تبدالی
- ۶۶- در رویکرد رفتاری، شناسایی محرک‌های محیطی که به مهار رفتار منجر می‌شود، بیانگر کدام مفهوم است؟
 (۱) رفتار نهایی (۲) سائق اولیه (۳) یادگیری عامل (۴) تحلیل کارکردی
- ۶۷- از نظر ریموند کتل، کدام نوع صفات سنگ بنای شخصیت به شمار می‌آید؟
 (۱) عمقی (۲) فرهنگی (۳) توانشی (۴) موروثی
- ۶۸- به اعتقاد ملانی کلاین، کودکان با استفاده از کدام مکانیسم دفاعی از آزار تکانه‌های ویرانگر و غیرقابل کنترل تسکین می‌یابند؟
 (۱) فرافکنی (۲) جابه‌جایی (۳) وارونه‌سازی (۴) واپس‌رانی
- ۶۹- به ادعای زیگموند فروید، حالت پارانویا همیشه با کدام گرایش همراه است؟
 (۱) خودشیفتگی (۲) تمایل ادیبی (۳) هم‌جنس‌خواهی (۴) اضطراب اجتماعی
- ۷۰- به اعتقاد آلفرد آدلر، سبک زندگی نازپرورده محور اصلی کدام نابهنجاری است؟
 (۱) افسردگی (۲) روان‌رنجوری (۳) هراس اجتماعی (۴) اختلال شخصیت مرزی
- ۷۱- از نظر رولومی (Rolo May) «حالت ذهنی آگاه شدن فرد از اینکه وجودش نمی‌تواند نابود و به نیستی تبدیل شود»، به کدام مورد اشاره دارد؟
 (۱) گناه (۲) افسردگی (۳) اضطراب (۴) خصومت
- ۷۲- به اعتقاد اریک فروم، تنها راهی که انسان می‌تواند از طریق آن با دنیا متحد شود، کدام مورد است؟
 (۱) عشق (۲) هنر (۳) تعالی (۴) آزادی
- ۷۳- از نظر آبراهام مازلو، کدام «رفتار» اغلب نابرانگیخته بوده و بدون تقویت یا پاداش ادامه می‌یابد؟
 (۱) گزینشی (۲) بیانگر (۳) نظم‌جویانه (۴) ناسازگارانه
- ۷۴- به نظر سالیوان، ارتباط همدلانه بین مادر و کودک در دوره نوباوگی به کدام مورد می‌انجامد؟
 (۱) هویت (۲) خودشیفتگی (۳) اضطراب (۴) خیال‌پردازی
- ۷۵- در نظریه راتر، احتمال اینکه رفتار خاصی در موقعیت به خصوصی روی دهد، به کدام مورد اشاره دارد؟
 (۱) انتظار پی‌آمد (۲) ارزش تقویت (۳) موقعیت روان‌شناختی (۴) پتانسیل رفتار
- ۷۶- آزمایش کلاسیک محرومیت حسی دونالد هب، زمینه لازم را برای شکل‌گیری کدام پیوستار شخصیتی فراهم کرد؟
 (۱) سلطه‌جویی - سلطه‌پذیری (۲) کم‌رویی - جسارت‌ورزی (۳) خویش‌داری - مهارگسیختگی (۴) درون‌گرایی - برون‌گرایی
- ۷۷- به اعتقاد اریک فروم، کدام نوع پرخاشگری عمدتاً مختص گونه انسانی است؟
 (۱) واکنشی (۲) بیمارگون (۳) سلطه‌گرایانه (۴) نوع‌دوستانه
- ۷۸- گوردون آلپورت برای مطالعه شخصیت، عمدتاً از کدام رویکرد استفاده کرده است؟
 (۱) بالینی (۲) بین فرهنگی (۳) زمینه‌یابی (۴) التقاطی
- ۷۹- از نظر کارل راجرز، «همه تجربه‌های زندگی برحسب اینکه تا چه اندازه در خدمت تمایل به شکوفایی قرار داشته باشند، ارزیابی می‌شوند.» این فرایند چه نامیده شده است؟
 (۱) شرط ارزش (۲) خودانگیختگی روانی (۳) ارزش‌گذاری وجودی (۴) خودجوشی ارگانیک
- ۸۰- نظریه پردازان روابط شیء، کدام عوامل را در شکل‌گیری شخصیت مؤثر می‌دانند؟
 (۱) زیستی (۲) تکاملی (۳) غریزی (۴) اجتماعی

۵۹- گزینه «۲» اهداف مشاور در درمان شخص‌محور (مراجع‌محوری)، توسط مراجع تعیین می‌شود نه درمانگر. در این رویکرد، مراجع از کلک زدن یا سطحی‌نگری به سوی درک عمیق جنبه‌های مختلف خویش سوق داده می‌شود. به این ترتیب او سعی می‌کند همان کسی باشد که واقعاً هست. درمانگر هدف‌های مشاوره را تعیین نمی‌کند اما جوی ایجاد می‌کند که حرمت نفس مثبت در مراجع را افزایش می‌دهد و او را خودآگاه‌تر و خودشکوفاتر می‌کند. بنابراین مهم‌ترین هدف درمان شخص‌محور، خودشناسی، خودآگاهی و خودشکوفایی است.

۶۰- گزینه «۲» درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد، یکی از درمان‌های موج سوم است که ریشه در رفتاردرمانی و درمان شناختی- رفتاری دارد. شش اصل این درمان پذیرش، تعهد، گسلش شناختی، بودن در زمان حال، ارزش‌ها و خود به عنوان زمینه است. این رویکرد به افراد کمک می‌کند که واکنش خود را بپذیرند، در زمان حال بمانند، یک مسیر ارزشمند و جهت‌دار را انتخاب کنند و در نهایت عمل کنند.

۶۱- گزینه «۲» آدلر بنیانگذار مکتب روانشناسی فردی است. او در نظریه نهایی خود برای جبران احساس حقارت دو مسیر را مشخص کرد؛ اولی، تلاش برای برتری شخصی و دومی، تلاش برای موفقیت است. ادلر این تلاش را گرایش طبیعی پیشروی به سوی کمال می‌داند.

۶۲- گزینه «۱» از نظر هورنای، وجه مشخصه دوران کودکی نیاز به ایمنی و ارضاء است. نیاز به ارضا شامل نیازهای فیزیولوژیکی است که از نظر هورنای ارضای آنها نقش مهمی در شکل‌گیری شخصیت ندارد. آنچه اساسی‌تر و مهم‌تر است، نیاز به ایمنی است. یعنی داشتن امنیت و رهایی از ترس. گزینه (۴) مربوط به نظریه آلپورت می‌باشد.

۶۳- گزینه «۲» اصل تبعی گستره یا دامنه مناسبت، بیانگر این است که سازه‌های شخصی محدود هستند. این اصل به فرد امکان می‌دهد تا مفهوم را از سازه جدا کند. مثلاً مفهوم بلند، تمام افراد و اشیای مرتفع را شامل می‌شود. اما مفهوم «سازه» بلندی را صرفاً در مقابل کوتاهی قرار می‌دهد و به این ترتیب دامنه مناسبت آن را محدود می‌کند. اصل تبعی دوگانگی به دوگانگی میان سازه‌ها، اصل تبعی سازمان به روابط میان سازه‌ها و اصل تبعی تعدیل به سازگاری با تجربه اشاره دارد.

۶۴- گزینه «۳» رویکرد پدیدارشناسی، زندگی را به نحوی که انسان تجربه می‌کند بررسی می‌کند. به نظر وجودگرایان نیز تجربه اصیل مقدم بر توجیهات و نظریه‌هاست. لذا پدیدارشناسی و وجودگرایی قرابت نزدیکی با هم دارند. بین وجودگرایی و رویکردهای تکاملی و روانپوشی، هیچ وجه اشتراکی وجود ندارد.

۶۵- گزینه «۲» نظریه سالیوان به نظریه روانپزشکی بین فردی شهرت دارد. به نظر او شخصیت را نمی‌توان از شرایط و ارتباطات بین افراد جدا کرد و فرد بدون ارتباط اصلاً موجودیت ندارد. سالیوان طی تحقیقاتش در مورد اسکیزوفرنی به این نتیجه رسید که این بیماری وسیله‌ای برای مقابله با اضطراب ناشی از محیط‌های اجتماعی و روابط بین فردی است. بنابراین بر روابط بین بیمار و روانپزشک تأکید زیادی داشت.

۶۶- گزینه «۴» در رویکرد رفتاری و به‌ویژه در دیدگاه اسکینر، به شناسایی محرک‌های محیطی که به مهار رفتار منجر شود «تحلیل کارکردی» گفته می‌شود. به محرک درونی و ذاتی که به فعالسازی رفتار منجر گردد «سائق اولیه» گفته می‌شود و مربوط به نظریه هال است. یادگیری عامل، به یادگیری پاسخ‌هایی اشاره دارد که به عنوان ابزاری در ایجاد موقعیت مطلوب به کار می‌روند.

۶۷- گزینه «۱» یکی از راه‌های طبقه‌بندی صفات از نظر کتل، تقسیم آنها به صفات عمقی و سطحی است. صفات عمقی پایدارتر و باثبات‌ترند. کتل، ۱۶ صفت عمقی یا اساسی را مطرح کرد که از نظر او قطعه‌های ساختمانی شخصیت را تشکیل می‌دهند. صفت توانشی، تعیین می‌کند که یک شخص با چه درجه از کارآمدی قادر به عمل در مسیر یک هدف است. صفت فرهنگی به وسیله محیط، بر شخص تحمیل می‌شود و از نظر کتل، در مقایسه با صفات عمقی اهمیت چندانی ندارد.

۶۸- گزینه «۱» به نظر کلاین، کودک با فراقنی امیال ویرانگر به شخص دیگر، از نابودشدن به وسیله این نیروهای درونی رهایی می‌یابد. مثلاً ممکن است دخترچه‌ای خیال کند که مادرش او را بلعیده است و این خیال را به او فراقنی کند و از آزار دیدن از مادر بترسد. سه گزینه دیگر در نظریه کلاین موجود نیستند و مربوط به نظریه فروید هستند.

۶۹- گزینه «۳» این مطلب در واقع به مکانیسم دفاعی فراقنی اشاره دارد. به نظر فروید، پارانویا، همیشه با احساس‌های همجنس‌گرایانه سرکوب‌شده نسبت به آزاردهنده مشخص می‌شود. در پارانویا فرد «دوستش دارم» را به دلیل همجنس‌گرایانه بودن به «از او متنفرم» برمی‌گرداند و باز به دلیل پرخاشگرانه بودن تنفر، آن را به «او از من متنفر است» برمی‌گرداند. اضطراب اجتماعی یا اضطراب اخلاقی، عبارت است: از ترس فرد از اینکه احساس یا رفتارش موردپسند جامعه نباشد. عقده ادیپ به توجه جنسی پسرچه با مادر و ترس از اخته شدن از سوی پدر اشاره دارد.

۷۰- گزینه «۲» نازپرورده کردن کودک ممکن است موجب شکل‌گیری عقده حقارت شود. کودک نازپرورده از علاقه اجتماعی کمتری برخوردار است و نسبت به دیگران ناشکیباست. از نظر ادلر، شخص دارای عقده حقارت روان‌رنجور است. او عقده حقارت را ناتوانی در حل مشکلات زندگی تعریف کرده است.

۷۱- گزینه «۳» به نظر رولومی، وقتی افراد درمی‌یابند که وجودشان و ارزش‌هایی که به وجود مرتبط است ممکن است نابود شود، دستخوش اضطراب می‌شوند. درواقع اضطراب به صورت تصویری برای ارزش‌های مهم فرد تلقی می‌شود. گناه، برعکس اضطراب وقتی ایجاد می‌شود که اشخاص منکر استعدادهایشان می‌شوند.

۷۲- گزینه «۱» فروم می‌گوید، برای یافتن معنا و احساس تعلق در زندگی دو روش را می‌توان اتخاذ کرد، روش اول رسیدن به آزادی مشروط است، به این معنا که انسان تلاش می‌کند با دیگران اتحاد برقرار کند. انسان می‌تواند از طریق کار و عشق (ابراز محبت و عواطف) با دیگران ارتباط انسانی داشته باشد. تعالی یکی از نیازهای روانشناختی انسانهاست.

۷۳- گزینه «۲» مازلو بین رفتار بیانگر که غالباً غیرمنتظره است و رفتار مقابله‌ای که با انگیزه و هدف ارضای نیاز است، تمایز قائل می‌شود. رفتار بیانگر اغلب ناخودآگاه است و معمولاً به صورت طبیعی و با تلاش کم و توسط انگیزه‌های درونی اتفاق می‌افتد. این رفتار هدف یا اهداف خاصی ندارد، بلکه بدون نیاز به تقویت و تشویق انجام می‌گیرند. رفتارهایی مانند راه رفتن، حرکات، لبخند (حتی در تنهایی شخص)، هنر، بازی، لذت، قدردانی، تعجب، حیرت و هیجان، لجبازی، خشم و ... نمونه‌هایی از رفتار بیانگر است. رفتارهای مقابله‌ای به طور معمول آگاهانه، هدفمند، کارآمد، آموخته‌شده و توسط محیط خارجی تعیین می‌شوند. برای مثال تلاش فرد جهت تأمین غذا و پناهگاه، ارتباط با دوستان، کسب اعتبار از دیگران نمونه‌هایی از این نوع رفتار هستند.

۷۴- گزینه «۳» به اعتقاد سالیوان، اضطراب از طریق همدلی، از مادر به کودک منتقل می‌شود. چون همه مادران هنگام پرستاری از بچه مقداری اضطراب دارند که این اضطراب به بچه‌ها منتقل می‌شود.

۷۵- گزینه «۴» پتانسیل رفتار یا توان رفتاری، به احتمال وقوع یک رفتار معین در ارتباط با سایر رفتارهایی که فرد می‌تواند در یک موقعیت از خود نشان دهد، اطلاق می‌شود. این احتمال از طریق توجه به تقویت یا مجموعه تقویت‌هایی که ممکن است به دنبال آن رفتار بیابند تعیین می‌شود. موقعیت روانشناسی، به واکنش به محیط درونی و بیرونی از سوی فرد اشاره دارد.

۷۶- گزینه «۴» به نظر هب، محدودشدن تجارب حسی اولیه ارگانسیم، رشد ادراکی، ذهنی و هیجانی او را شدیداً عقب می‌اندازد. زیرا تجارب محدود حسی توانایی ارگانسیم را برای ایجاد مجتمع‌های سلولی و زنجیره‌های مرحله‌ای که اساس هرگونه فعالیت شناختی را تشکیل می‌دهند محدود می‌کند و مانع رشد شبکه‌های نوروفیزیولوژیکی می‌شود. بنابراین هب نیاز به تحریک را به نیازهای مختلف ارگانسیم اضافه می‌کند. آزمایش به در این زمینه، راه را برای شکل‌گیری پیوستار درونگرایی - برونگرایی باز کرد.

۷۷- گزینه «۲» در نیاز به تعالی انسان می‌تواند برخلاف حیوان از وجود منفعل خود فراتر رود. او می‌تواند ماهیت منفعل خود را با آفریدن زندگی یا نابود کردن آن تعالی بخشد. او می‌تواند از پرخاشگری بیمارگون بهره ببرد. یعنی کشتن به دلایلی غیر از بقا.

۷۸- گزینه «۴» آلپورت، رویکردهای دیگر را با هم تلفیق کرد تا یک نظریه التقاطی به دست دهد. او با جزئی‌گرایی نظریه‌هایی که بر رویکرد واحدی تأکید دارند، مخالف بود. به نظر او هیچ نظریه‌ای کاملاً جامع نیست و بخش اعظم ماهیت انسان در هیچ نظریه واحدی منظور نشده است.

۷۹- گزینه «۳» فرآیند ارزش‌گذاری وجودی بر این نکته اشاره دارد که انسان‌ها همه تجربه‌های زندگی را برحسب اینکه تا چه اندازه در خدمت تمایل به شکوفایی هستند، ارزشیابی می‌کنند و آنهایی را که تسهیل‌کننده شکوفایی می‌دانند، خوب و مطلوب تلقی می‌کنند. شرط ارزشمندی، به عشق و محبت مشروط و غیرمشروط والدین به کودک اشاره دارد.

۸۰- گزینه «۴» نظریه‌پردازان روابط شیء، انگیزه اصلی رفتار را به طور کلی، تماس و ارتباط انسان می‌دانند. آنها برای سائق‌های زیستی اهمیت کمی قائل هستند و در عوض بیشترین اهمیت را به الگوهای باثبات روابط بین فردی می‌دهند. گزینه‌های دیگر بیشتر شامل نظریه فروید می‌شوند.

دروس تخصصی

۱۴۰۰

۴۱- فن پرسیدن سؤال معروف ('The Question' Asking) به معنای این‌که «اگر این مشکل را نداشتید چه چیزهایی تغییر می‌کرد؟» در کدام نظریه روان‌درمانی استفاده می‌شود؟

- (۱) شناخت درمانی بک (۲) روان‌شناسی فردی (۳) روایت درمانی (۴) روان‌تحلیلی

۴۲- فن پارادوکس (Paradox) در کدام درمان‌ها استفاده نمی‌شود؟

- (۱) آدلری (۲) راهبردی (۳) وجودگرایی (۴) شناختی

۴۳- مواجهه درمانی در چه شکل‌هایی استفاده می‌شود؟

- (۱) خیالی - وارونه - واقعی
(۲) واقعی - احشایی - خیالی
(۳) خیالی - احشایی - سلسله مراتبی
(۴) واقعی - خیالی - سلسله مراتبی

۴۴- در مشاوره سوگ، وقتی فردی می‌گوید: «مرگ عزیزم باعث شد که تمام اعتقادات و ارزش‌های خودم را از دست بدهم و به هیچ چیزی ایمان نداشته باشم و حتی زندگی دیگر برای من ارزش ندارد.» نشان از مشکل در کدام تکلیف سوگواری است؟

- (۱) پذیرش واقعیت فقدان (۲) روبه‌رویی با درد فقدان (۳) یافتن ارتباط پایدار با متوفی (۴) سازگاری با دنیای بدون متوفی

۴۵- تکنیک مجسمه‌سازی در کدام نظریه درمان فردی به کار گرفته می‌شود؟

- (۱) آدلر (۲) ستیر (۳) سالیوان (۴) ملانی کلاین

۴۶- کدام مکانیزم تغییر در «روان‌درمانی مثبت» در تمام رویکردهای دیگر روان‌درمانی وجود دارد؟

- (۱) مقابله مستقیم با مشکلات
(۲) گسترش و تقویت منابع درمانی
(۳) کار روی هیجانات منفی و خاطرات تلخ
(۴) تمرین‌های تجربیاتی و مهارتی درمانگر

۴۷- از نظر خانواده‌درمانی، وقتی درمانگر به ضعیف‌ترین عضو خانواده می‌پیوندد و با تقویت وی درصدد تغییر در روابط اعضا برمی‌آید، این مهارت چه نام دارد؟

- (۱) تجویز نشانه (۲) ائتلاف (۳) نامتعادل‌سازی (۴) تکلیف تناقض

۴۸- پیش‌فرض‌های اساسی (Basic Assumptions) دیدگاه انسان‌گرایانه و شناختی - رفتاری در درمان به ترتیب کدامند؟

- (۱) درک زندگی توسط متخصص در اولویت قرار دارد - توجه به شواهد در کانون قرار دارد.
(۲) توجه به نکات مثبت و منفی در درمان مهم است - افراد باید به شیوه خاصی فکر کنند.
(۳) انسان‌ها باید مسئولیت اعمال خود را بپذیرند - مقاومت‌ها در کانون توجه قرار می‌گیرند.
(۴) بیان احساسات مفید و ضروری است - دستیابی به مهارت‌ها یا الگوهای رفتاری جدید ضرورت دارد.

۴۹- مراجعی به شما رجوع می‌کند که سرشار از هیجان غم است و دلش می‌خواهد هیجانات خود را ابراز کند، بهترین کار کدام است؟

- (۱) تعیین کنیم که وی کی و چقدر باید ابرازگری هیجانی کند و سپس به تکنیک‌های تن‌آرامی بپردازیم.
(۲) با منطقی‌سازی فضای مشاوره، وی را متوجه کنیم که ممکن است هیجان به وی آسیب بزند.
(۳) اجازه دهیم که در فضای امن مشاوره تا حد مناسب و مقبولی هیجانات خود را ابراز کند.
(۴) ابتدا باید وی را آرام کرده، سعی کنیم روش‌های کنترل هیجان را بیاموزد نه ابراز هیجان را.

۵۰- «در بعضی فرهنگ‌ها، فرد باید با اقوام و خویشاوندان خود یا در درون قبیله خودش ازدواج کند. افراد نیز بی‌چون و چرا از این قاعده تبعیت می‌کنند.» این نشان از کدام مکانیزم روان‌درمانی است؟

- (۱) درون‌فکنی (۲) انتقال (۳) سوگیری تأییدی (۴) برگشت

۵۱- در حکایت زیر کدام اشتباه رایج ارتباطی درمانگران کمتر به چشم می‌خورد؟

«ملک‌زاده‌ای را شنیدم که کوتاه بود و حقیر و دیگر برادران بلند و خوب‌رو، باری پدر به کراهت و استحقار در او نظر می‌کرد، پسر به فراست استبصار به جای آورد و گفت: ای پدر کوتاه خردمند به که نادان بلند، نه هر چه به قامت مهتر به قیمت بهتر»

- (۱) قدرت (۲) قضاوت (۳) برخورد (۴) تفسیر

۵۲- «فردی به روان‌درمانی مراجعه می‌کند و تلاش چندانی برای تغییر انجام نمی‌دهد تا در نهایت به درمانگر بگوید: دیدی گفتم که مشاوره برای من مؤثر نیست.» این فرد در کدام یک از مراحل تغییر در درمان مشکل دارد؟

- (۱) تفکر (۲) عمل (۳) آماده‌سازی (۴) پیش‌تفکر

۴۱- گزینه «۲» آدلری‌ها تبحر زیادی در پرسیدن سؤالات و سوق دادن مراجعان به پیدا کردن پاسخ دارند. یکی از این پرسش‌ها پرسیدن این سؤال است که «اگر این نشانگان را نداشتید، چه چیزی متفاوت می‌شد؟» این فن، به پرسش یا سؤال معروف است و آدلری‌ها در طی دهه‌ها از آن استفاده کرده‌اند. این سؤال به دو هدف مهم تحقق می‌بخشد: نخست پاسخ به این پرسش معمولاً آشکار می‌سازد که مراجع از چه چیزی اجتناب می‌کند. دوم، این پرسش می‌تواند به تشخیص افتراقی بین آسیب جسمی و آسیب روانشناختی کمک کند.

۴۲- گزینه «۴» فن متناقض‌نما یا پارادوکس (Paradox) مجموع مداخله‌هایی است که از طریق آن، روان‌درمانگر، مراجع را ترغیب می‌کند تا به جای حذف یا مبارزه با مشکل خود، آن را تشدید کند. این رویکرد در افرادی با علائم و سواس اجباری - عملی و فکری و نشانه‌های بی‌خوابی، سردرد میگرنی، بی‌اشتهایی روانی، هراس بیمارگونه و کلیه مواردی که بین قصد بیمار و رفتار ناشی از آن ارتباطی منفی وجود داشته باشد، موفقیت‌آمیز بوده است. این تکنیک در درمان آدلری، درمان وجودگرایی (معنادرمانی) فرانکل، درمان خانواده‌درمانی راهبردی جی هی لی و همچنین در بعضی از رویکردهای رفتاری استفاده می‌شود.

۴۳- گزینه «۲» مواجهه، شامل رویارویی مستقیم با محرک‌های ترسناک، به جای اجتناب از آن‌ها است. مواجهه به سه شکل است: واقعی، خیالی و احشایی.

رایج‌ترین شکل مواجهه، مواجهه واقعی، یعنی مواجهه با موقعیت‌های ترسناک در زندگی واقعی است. نوع دوم مواجهه، مواجهه خیالی است که مواجهه با تصاویر ذهنی ترسناک را شامل می‌شود. نوع سوم مواجهه، مواجهه احشایی نامیده می‌شود و شامل تجربه هدفمند حس‌های جسمانی ترسناک تا زمانی است که دیگر ترسناک نباشند.

۴۴- گزینه «۴» تکلیف ضروری جهت بازگشت مجدد بازمانده به زندگی:

تکلیف اول: پذیرش واقعیت فقدان؛

تکلیف دوم: رویارویی و گذراندن درد سوگ؛

تکلیف سوم: سازگاری با محیطی که متوفی در آن نیست؛

تکلیف چهارم: جابجاسازی عاطفی متوفی و حرکت به سوی زندگی و یافتن ارتباط با فرد متوفی

در تکلیف مرحله سوم، بازمانده باید تصمیم بگیرد تا نقش‌هایی هرچند غیر آشنا را برعهده بگیرد و مهارت‌هایی را در خود پرورش دهد که هرگز نداشته است و در راستای ارزیابی مجدد از دنیا، حرکت کند؛ یعنی حرکت به سوی بازشناسی شرایط تغییر یافته و تعریف مجدد اهداف خود در زندگی.

در سؤال، مراجع در انجام تکلیف مرحله سوم، یعنی سازگاری و یافتن نقش جدید ناموفق بوده است، بنابراین مشاور باید تمرکز کند تا مراجع این مرحله را با مهارت و موفقیت سپری کند و به سوگ تکمیل شده دست یابد. در سوگ تکمیل شده، فرد می‌تواند بدون هیچ‌گونه احساس دردی به متوفی فکر کند.

۴۵- گزینه «۱» تکنیک مجسمه‌سازی خانواده، تکنیکی عمل‌محور است که برای آشکارسازی پویایی‌ها و انتظارات خانواده طراحی شده است. این فن در مشاوره خانوادگی و گروهی به آسانی اجرا می‌شود، اما در رویکرد آدلر، در درمان فردی نیز قابل اجرا است. در این فن از مراجعان خواسته می‌شود تا بلند شوند و با استفاده از افراد دیگر یا بازی نقش‌ها توسط خودشان مجسمه اعضای خانواده خود را بسازند (خانواده کنونی یا پدری). آن‌ها می‌توانند اعضای خانواده را در هر قسمتی از اتاق و در هر حالتی قرار دهند تا نشان دهند که اعضای خانواده خود را چگونه می‌بینند. وقتی قالب شخصیت‌ها را ترسیم کردند، از آن‌ها خواسته می‌شود که مجسمه‌سازی را دوباره انجام دهند، طوری که در حالت ایده‌آل و مطابق انتظارات خودشان قرار بگیرند. سپس دو مجسمه با هم مقایسه می‌شوند.

۴۶- گزینه «۲» روان‌درمانی مثبت‌نگر به گسترش و تقویت منابع درمانی می‌پردازد؛ امری که در تمام رویکردهای دیگر روان‌درمانی نیز رخ می‌دهد. به عنوان مثال در روان‌درمانی روان‌پویشی سنتی، مراجع دنیای ذهنی خود را آشکار می‌سازد که به وسیله درمانگر مورد تعبیر و تفسیر قرار می‌گیرد. درمانگر این تداعی‌ها را تعبیر و تفسیر می‌کند تا در دست‌یابی به بینش و در نتیجه، یافتن دیدگاهی گسترده‌تر به مراجع کمک کند. همچنین در درمان‌های شناختی و رفتاری نیز با گسترش گنجینه‌های رفتاری و شناختی مراجع، همین کار را انجام می‌دهد. گسترش دیدگاه مراجع در درمان مثبت‌نگر از طریق انجام فعالیت‌هایی صورت می‌گیرد که سبب ایجاد هیجانات مثبت می‌شوند.

۴۷- گزینه «۳» در فن نامتعادل‌سازی، هدف این است که رابطه سلسله‌مراتبی اعضای زیر منظومه را تغییر دهد. نامتعادل‌سازی روشی است که در آن درمانگر از یک فرد یا یک زیرمنظومه در مقابل بقیه اعضای خانواده حمایت می‌کند. گاه به ضعیف‌ترین عضو خانواده که در پایین هرم قدرت قرار دارد می‌پیوندد و به‌جای کوچک و خار کردن وی، او را حمایت می‌کند. زمانی که هر یک از اعضا در محیط‌های بین‌فردی بتوانند نقش‌ها و وظایف گسترده‌ای را محک بزنند، نامتعادل‌سازی به بروز تغییرات چشمگیری می‌انجامد.

۴۸- گزینه «۴» بینش زیربنایی فلسفه انسان‌گرایی بر آن استوار است که بر نگرش‌ها و رفتارهایی جلوه‌گر می‌شود که جهت تقویت‌کننده رشد را به وجود می‌آورند. وقتی این فلسفه حاکم شود به افراد کمک می‌کند تا استعداد‌های خود را پرورش دهند و تغییر سازنده را در دیگران تحریک کند. این مورد با بیان احساسات عمیق مراجعان در جلسه مشاوره ممکن است.

یکی از تکالیف درمانگران رویکرد انسان‌گرایانه اساسی این است که به مراجعان کمک کنند تا تجربه و احساساتشان را با دقت آن گونه که در تعامل لحظه‌به‌لحظه جلسات درمان آشکار می‌شوند، درک کنند. بنابراین درمانگر سعی می‌کند به تجربه ذهنی مراجعان، مخصوصاً در حال حاضر معنا دهد. هدف، ترغیب کردن مراجعان برای نزدیک‌تر شدن به خودشان است برای اینکه عمیق‌تر احساس کنند و ناهمخوانی موجود در خود را تشخیص داده و آن را حل کنند. درمان شناختی - رفتاری شدیداً بر این فرض استوار است که بازسازی اظهارات شخصی فرد به بازسازی برابر در رفتار او منجر خواهد شد. شناخت‌های مراجعان، رفتارهای آشکاری هستند که می‌توانند شخصاً تغییر یابند. بنابراین فنون رفتاری نظیر شرطی‌سازی کنشگر، سرمشق‌گیری و تمرین رفتاری را می‌توان برای فرآیندهای ناآشکار و ذهنی تفکر و گفتگوی درونی به کار بست. بنابراین تغییر شناخت، از طریق آموزش مهارت و الگوهای رفتاری میسر می‌شود.

۴۹- گزینه «۳» برای اینکه مراجع عصبانی یا غمگین، احساس بهتری داشته باشد، باید بتواند خشم یا غم خود را کنترل کند. دو روش متفاوت و مجزا برای کمک به او در انجام چنین کاری وجود دارد. یک روش این است که مراجع را تشویق کرده تا به‌صورت کلامی، در محیط امن مشاوره هیجان خود را ابراز کند و دومین راه این است که به مراجع روش کسب آرامش یا آرمیدگی را یاد داد. همچنین، زمانی که هیجان اولیه مراجع کاهش یافت، او می‌تواند روش‌های سازنده را برای کنترل هیجانات خود در آینده یاد بگیرد. هنگامی که به مراجع اجازه داده شود در اتاق مشاوره هیجان خود را به‌صورت کلامی رها کند، دیگر او نه خطرناک است و نه خشن و غمگین.

۵۰- گزینه «۱» درون‌فکنی‌ها، تفکراتی هستند که به شکل غیرقابل‌پرسی پذیرفته شده‌اند. درون‌فکنی‌ها در طول تمام زندگی، هرگاه در مورد آنچه یک فرد به ما می‌گوید و سؤالی نمی‌پرسیم، اتفاق می‌افتند.

وقتی درون‌فکنی‌ها از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شوند، افراد ایستا خواهند ماند. متأسفانه درون‌فکنی‌ها تنها محدود به فرهنگ عامه و داستان‌های مربوط به گذشته نیست. همه مردم حداقل مقداری از تفکرات را بی‌چون‌وچرا پذیرفته‌اند. آگاه ساختن مراجعان از درون‌فکنی‌ها، نقطه شروعی برای آن‌هاست تا رسماً تفکرات پذیرفته‌شده غیرقابل‌پرسی را مورد سؤال قرار دهند.

بنابراین زمانی که افراد بی‌چون‌وچرا و بدون پرسیدن سؤالی از قاعده ازدواج با اقوام قبیل خود پیروی می‌کنند، درگیر مکانیزم درون‌فکنی شده‌اند.

۵۱- گزینه «۱» در این حکایت تنها خطایی که احتمال دارد مشاور مرتکب نشود، خطای قدرت است.

خطاهای پنج‌گانه ارتباط عبارتند از: خطای تماس و نزدیکی زمان رخ می‌دهد که مشاوران در تماس اولیه با مراجعان ناکام می‌مانند. خطای تعبیر و تفسیر زمانی روی می‌دهد که مشاوران در درک صحیح ادراکات پدیدارشناختی مراجعان شکست می‌خورند. خطای زبان وقتی اتفاق می‌افتد که مشاوران در غلبه بر پاسخ‌های جنگ و گریز مراجعان شکست می‌خورند. خطای قضاوت، زمانی رخ می‌دهد که مشاوران برای ارزیابی مراجع، به قضاوت در مورد او می‌پردازند. خطای قدرت شامل این باور غلط است که مشاوران در قبال همه رفتارهای مراجعان‌شان مسئول‌اند.

۵۲- گزینه «۳» مراحل تغییر عبارتند از:

۱- پیش‌تفکر، ۲- تفکر، ۳- آمادگی (آماده‌سازی) و ۴- عمل.

مرحله سوم تغییر مرحله آماده‌سازی است. در این مرحله، افراد برای تغییراتی عمیق آماده می‌شوند. با این حال، آن‌ها آماده، مشتاق یا قادر نیستند که کاملاً تغییر کنند. بنابراین آن‌ها در این نقطه تغییرات اندکی ایجاد می‌کنند یا حداقل برای تغییر تلاش می‌کنند. بعضی از افراد ممکن است در مرحله آمادگی برای ایجاد تغییرات جدی، بهترین تلاش‌های خود را بروز دهند، حال آنکه سایرین ممکن است در مرحله آمادگی مقاوم‌تر باشند یا تغییرات اندکی را به وجود آورند تا شاهد آن باشند که تغییرات با شکست روبرو شده است و بتوانند دلیل تراشی کنند مبنی بر اینکه آن‌ها برای تغییر تلاش کردند اما تغییر نکردند.

در مثال فوق نیز مراجع به دلیل عدم تلاش چندان، سعی دارد توجهی برای عدم موفقیت خود بیاورد.

۵۳- گزینه «۳» مشکل نهفته در این مثال، متمایزسازی است. مفهوم متمایزسازی به جداسازی روانی سیستم‌های هیجانی و منطقی فرد اشاره می‌کند که به فرد اجازه می‌دهد خود را از سایر افرادی که با آن‌ها زندگی می‌کند، جدا سازد. در این فرایند، افراد باید بتوانند کارکردهایی که رفتارهایشان را کنترل می‌کند، انتخاب کنند.

دقت شود، مشکل مثلث‌سازی نیست، چراکه مثلث‌سازی، زمانی است که به هنگام یک مناقشه دوجانبه بین دو نفر، از یک فرد سوم کمک گرفته شود.